

ΥΒΕΤ

Μάιος 1991

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Ομάδα "Απόδοση Ορολογίας"

ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ "ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ"

Επιμέλεια της αρχικής έκδοσης: **Κ. Βαλεοντής, Ε. Γαλιώτου, Θ. Τάσιος**

(Μεταφορά-επανεκδοση από τον επεξεργαστή MS WinWord, Ιαν. 2000)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όπως είναι γνωστό, εξαιτίας της μακρόχρονης τουρκοκρατίας και της αποστάσεως απ' τα νεότερα κέντρα επιστημονικής αναπτύξεως, η ελληνική γλώσσα μετά τον 14^ο αιώνα δεν παρακολούθησε τη διεθνή εξέλιξη σ' όλη της την έκταση και δεν ανέπτυξε πλούσιο και συνεχώς ανανεούμενο επιστημονικό λεξιλόγιο. Τούτο δε παρά τις προσπάθειες των μεμονωμένων ελλήνων επιστημόνων μετά τον 16^ο αιώνα, και παρά τον θησαυρό ορολογίας που εισήγαγαν οι Έλληνες λόγιοι κατά τον 18^ο και τον 19^ο αιώνα.

Αλλά και σήμερα ακόμη, με την εκρηκτική εξέλιξη του επιστητού, η ορολογία θεσπίζεται κατά συντριπτική πλειονότητα σ' άλλες γλώσσες και εισάγεται σε εμάς μαζί με την αντίστοιχη γνώση.

Η «εισαγωγή» όμως αυτή, δηλαδή ο εξελληνισμός των όρων, δεν είναι ούτε έγκαιρος ούτε εύκολος. Και τούτο λόγω του μικρού μεγέθους της Χώρας μας και του μικρού πλήθους κατάλληλων και διαθέσιμων επιστημόνων σ' όλους τους τομείς.

Τα αποτελέσματα αυτής της καταστάσεως είναι ήδη πολύ δυσάρεστα, ενδέχεται δε σε λίγον καιρό να γίνουν και εκρηκτικά: Η τρέχουσα χρήση δυσαναλόγως πολλών ξένων όρων δυσχεραίνει την επικοινωνία, ενώ υπονομεύει τη γλώσσα. Παράλληλα, δημιουργείται και μια οιονεί διανοητική δουλεία μας υπό την επίδραση της αγγλικής κυρίως, αφού η κάθε γλώσσα εγκλείει και μια νοοτροπία.

Για την άμβλυνση του προβλήματος, γίνονταν και γίνονται πολλές, σοβαρές και μακρόχρονες προσπάθειες στη Χώρα μας. Γίνονται όμως με προσωπικές μάλλον πρωτοβουλίες (και θυσίες) των ασχολουμένων με το θέμα, πάντως δε κατά τρόπον ασυντόνιστον και με αποτελέσματα όχι πάντοτε γνωστοποιημένα προς κάθε ενδιαφερόμενο.

Η μέχρι σήμερα πείρα, καθώς και το ενδεικτικό γεγονός ότι απ' τα 450.000 λήμματα της αγγλικής στο πρόγραμμα EURODICAUTOM της Κοινότητας, μόνο 200.000 έχουν καλυφθεί στα ελληνικά (κι όχι πάντοτε κατά τον καλύτερο τρόπο), αποδεικνύει ότι χρειάζεται μια ριζική ενίσχυση της όλης διεργασίας:

- α) Χρειάζεται κατ' αρχήν μια απογραφή των προσπαθειών, μια γρήγορη κυκλοφόρηση των αποτελεσμάτων της και μια αλληλεπίδραση.
- β) Εξ άλλου, επειδή σχετικώς λίγες μόνο επιστημονικές ομάδες έχουν αποδυθεί στη θεμελιώδη αυτή προσπάθεια (κι όχι πάντοτε εγκαίρως), απαιτείται η δημιουργία σχετικών κινήτρων για την επιστράτευση κι άλλων εθνικών δυνάμεων.
- γ) Τέλος, η σοβούσα γενικότερη γλωσσική ακηδία επηρεάζει δυσμενώς και την επιτυχή επίλυση του προβλήματος της ορολογίας, αφού κανένας όρος δεν θα μπορούσε να σταθεί μέσα σε έναν «πολτώδη» περίγυρο συμφραζιμένων. Ετσι, απαιτείται ενδεχομένως και μια παράλληλη διερεύνηση των υπόλοιπων ρυθμιστικών δεδομένων της νεοελληνικής, προκειμένου να ευοδωθεί η απρόσκοπτη ανάπτυξη του επιστημονικού λόγου.

Με αυτά τα δεδομένα και μετά από σχετική πρόταση (1.3.1990) των Θ. Π. Τάσιου, Γ. Μπαμπινιώτη, Ι. Παπαδημητρίου και Γ. Κουμάντου, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας ανέλαβε την πρωτοβουλία (Απόφαση 11399/26.09.90) να μελετήσει τις

προϋποθέσεις θεσπίσεως ενός Συντονισμένου Ερευνητικού Προγράμματος με θέμα την «Απόδοση Ορολογίας» σε εθνική κλίμακα. Η Ομάδα Εργασίας απαρτίσθηκε από τα ακόλουθα Μέλη:

- Βαλεοντής Κ.
- Γαλιώτου Ε.
- Γιαννακουδάκης Ε.
- Γιοχάλας Τ.
- Διάμεσης Σ.
- Θεολογίτης Δ.
- Κοντορούπης Γ.
- Κορογιαννάκης Α.
- Μπαμπινιώτης Γ.
- Παπαχρήστου Α.
- Σάμιος Β.
- Τάσιος Θ.

Η Εκθεση που ακολουθεί συντάχθηκε απ' την πιο πάνω Ομάδα κατά το διάστημα Ιανουάριος – Μάρτιος 1991.

Ελπίζεται ότι, παρά την οικονομική κρίση του τόπου, θα δοθεί επείγουσα συνέχεια στο θεμελιώδους οικονομικής και πολιτισμικής σημασίας θέμα το οποίο αναλύει αυτή εδώ η Εκθεση.

Εκφράζονται ευχαριστίες προς την Γενική Γραμματεία Ερευνας και Τεχνολογίας, ειδικώτερα δε προς τον κ. Π. Θεοχάρη, της Ακαδημίας Αθηνών για την υποστήριξη της προσπάθειας αυτής και για τη συνέχεια η οποία θα δοθεί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	7
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.....	7
1.1 Γενικά	7
1.2 Συνοπτική παρουσίαση των συναφών δραστηριοτήτων.....	7
1.2.1 Ελλαδικές και κυπριακές δραστηριότητες εκπόνησης ορολογίας	8
1.2.1.1 Όργανα γενικών ή διακλαδικών δραστηριοτήτων.....	8
α) Γραφείο Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών(Ακαδημία Αθηνών).....	8
β) ΤΕ21 (ΤΕΕ-ΕΛΟΤ).....	9
γ. ΚΕΜΕ - ΠΙ - ΕΣΤΕΠΕ (ΥΠΕΠΘ).....	9
δ) ΜΕΠΟ (ΠΣΔΜ-Η)	9
ε) Γραφείο Ορολογίας του ΠΣΔΜ-Η.....	10
ζ) Επιστημονική Επιτροπή Ορολογίας (ΤΕΕ)	10
1.2.1.2 Όργανα ειδικών ή κλαδικών δραστηριοτήτων κατά κλάδο ή αντικείμενο.....	10
α. Ακουστική (Ομάδα ΤΕ2/ΟΕ5 - ΕΛΟΤ)	10
β. Εφαρμοσμένη Στατιστική (Τεχνική επιτροπή ΤΕ24 - ΕΛΟΤ).....	11
γ. Ιατρική (Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ - Ομάδες ιατρικών ειδικοτήτων).....	11
(1) ΙΑΤΡΟΤΕΚ.....	11
(2) Ομάδες ιατρικών ειδικοτήτων	12
δ. Ποιότητα (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ55 - ΕΛΟΤ)	12
ε. Τεχνολογία Πληροφοριών	12
(1) ΕΠΥ (Ελληνική Εταιρεία Επιστημόνων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής)	12
(2) Ομάδα ΤΕ48/ΟΕ1 - ΕΛΚΕΠΑ	13
ζ. Τηλεπικοινωνίες	13
(1) Ειδική Ομάδα Εργασίας του ΟΤΕ (1984-87)	13
(2) ΜΟΤΟ (ΟΤΕ).....	13
η. Τυποποίηση - Πιστοποίηση - Διαπίστευση εργαστηρίων δοκιμών (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ56 - ΕΛΟΤ).....	15
θ. Ανελκυστήρες (Ομάδα ΤΕ34/ΟΕ2 - ΕΛΟΤ).....	15
ι. Χρώματα και βερνίκια (Ομάδα ΤΕ1/ΟΕ1 - ΕΕΧ)	15
κ. Ποιότητα αέρα (Ομάδα ΤΕ2/ΟΕ3 - ΕΛΟΤ)	15
λ. Δοκιμές Πυρκαϊάς (Ομάδα ΤΕ7/ΟΕ2 -ΕΛΟΤ).....	16
μ. Συνθήκες δοκιμών (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ11 -ΕΛΟΤ)	16
ν. Πλαστικά υλικά (Ομάδα ΤΕ14/ΟΕ2 - ΕΕΧ)	16
ξ. Αλουμίνιο και προϊόντα αλουμινίου (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ16 ΕΛΟΤ).....	17
ο. Τεχνικές σχεδιάσεις (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ19 - ΕΛΟΤ)	17
π. Χημεία (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ36 - ΕΕΧ).....	17
ρ. Ηλεκτρονική και ηλεκτρονικοί υπολογιστές (Ομάδα Εργασίας ΤΕΕ - 1988-89)	17
1.2.1.3 Δραστηριότητες απόδοσης ορολογίας από μεμονωμένα άτομα	18
1.2.1.4 Εκδηλώσεις Ορολογίας	18
α. Ημερίδα Ορολογίας του ΤΕΕ	18
β. Διεθνής Συνάντηση ΕΣΤΕΠΕ (Θησαυροί).....	18
γ. Διεθνής Συνάντηση ΕΣΤΕΠΕ (Βάση Δεδομένων)	18
δ. Σεμινάριο Ορολογίας - Ελληνικό Μεταφραστικό Τμήμα της ΕΟΚ (Λουξεμβούργο).....	18
1.2.2 Ευρωπαϊκές και διεθνείς δραστηριότητες για την ορολογία.....	18
1.2.2.1 Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)	18
α. Υπηρεσίες - Όργανα - Οργανώσεις	19
(1) Μεταφραστικό Τμήμα της ΕΟΚ (Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο).....	19
(2) CETIL (Επιτροπή Εμπειρογνομώνων για τη Μεταφορά της Πληροφορίας μέσω της Γλώσσας) (Λουξεμβούργο)	19
(3) Ομάδα Συντονισμού γλωσσικών δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Στρασβούργο).....	19
(4) EURALEX (European Association for Lexicography - Dictionary Research Centers)	19
β. Ευρωπαϊκά δίκτυα	19
γ. Προγράμματα ΕΟΚ	19
1.2.2.2 Ευρύτερο διεθνές περιβάλλον	20
α. Υπηρεσίες - Όργανα – Οργανώσεις.....	20
(1) INFOTERM.....	20
(2) CEPES	20
(3) TERMIA (International Association for Terminology).....	20
(4) DSNA (Λεξικογραφική Εταιρεία Βόρειας Αμερικής)	20
β. Διεθνή δίκτυα	20

1.3 Αδυναμίες, Προβλήματα, Προσπάθειες συντονισμού.....	20
1.4 Συνοπτική περιγραφή των υπολειπόμενων αναγκών ορολογίας κατά κλάδο.....	22
1.5 Σκοπούμενο εύρος του Συντονισμένου Προγράμματος	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	24
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	26
ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	26
3.1 Μελέτες υποστήριξης.....	26
3.2 Ανάπτυξη Κεντρικής Βάσης Ορολογίας (ΚΕΒΟ).....	26
3.2.1 Σκοπός.....	26
3.2.2 Ιδιότητες.....	27
3.2.3 Διαδικασίες.....	27
3.3 Επιλεκτική συγκέντρωση και αποθήκευση υλικού ορολογίας που έχει παραχθεί μέχρι σήμερα (λεξιλόγια, γλωσσάρια, λεξικά κτλ.).....	27
3.4 Επιλεκτική εκπόνηση νέων έργων απόδοσης ορολογίας σε ορισμένους κλάδους.....	27
3.5 Έργα κριτικής εναρμόνισης διαθέσιμων "Συλλογών" για τον ίδιο γνωστικό τομέα.....	27
3.6 Συστάσεις για τη διοργάνωση συλλογικών δραστηριοτήτων παραγωγής, διάδοσης και αποδοχής ορολογίας ..	28
3.7 Έργα υποστήριξης της Ελληνικής Ορολογίας σε διεθνές επίπεδο.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	28
ΜΕΣΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	28
4.1 Κατάλογος έργων του Συντονισμένου Προγράμματος.....	28
α. Αναθέσεις.....	28
β. Προκήρυξη.....	28
4.2 Εκτιμώμενο κόστος.....	35
4.3 Ανάπτυξη Κεντρικής Βάσης Δεδομένων.....	35
4.4 Τρόπος υποβολής προτάσεων.....	35
4.4.1 Αναθέσεις.....	35
4.4.2 Προκήρυξη.....	35
4.5 Ο Διαχειρισμός του Συντονισμένου Προγράμματος.....	35
4.6 Πηγές χρηματοδότησης.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	37
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ.....	37
5.1 Προτεραιότητες θεμάτων.....	37
5.2 Φάσεις του Προγράμματος.....	38
Φάση Α.....	38
Φάση Β.....	38
Φάση Γ.....	38
Φάση Δ.....	38
5.3 Γενικά χαρακτηριστικά του ΜΕΣΟ.....	38
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ (150 σελίδες)	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι 1. Μνημόνια Συνεδριάσεων της Ομάδας	
2. Εισαγωγική πρόταση Θ.Π.Τάσιου	
3. Πρόταση Σχεδίου Στρατηγικής Μεθόδευσης για τη Μελέτη και εφαρμογή Προγράμματος «Απόδοσης επιστημονικής ορολογίας στα ελληνικά»	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Κατάλογος πονημάτων ορολογίας	
II1. Πονήματα Ορολογίας από συλλογική εργασία (φορέων, επιτροπών, ομάδων, κτλ.)	
II2. Πονήματα Ορολογίας μεμονωμένων ατόμων	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Διάφορες συλλογικές ή ατομικές προσπάθειες" επί γενικών και συντονιστικών θεμάτων που αφορούν την ελληνική ορολογία	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV Συλλογές ορολογίας στη Βάση EURODICAUTOM της ΕΟΚ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Σχετικές με ορολογία δραστηριότητες μέχρι σήμερα	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Λεπτομερείς προτάσεις μελών της Ομάδας	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII Προτάσεις για τον διαχειρισμό του Συντονισμένου Προγράμματος Ορολογίας	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.1 Γενικά

Η έλλειψη κεντρικής αντιμετώπισης του προβλήματος της ελληνικής τεχνικής ορολογίας και γενικότερα της ελληνικής ορολογίας, όπως αυτό εμφανίζεται σήμερα με την αθρόα εισβολή ξένων όρων, μπορεί να λεχθεί πως είχε και ένα θετικό αποτέλεσμα: έδειξε με την πράξη τη σωστή κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθεί ο οποιοσδήποτε εθνικός συντονισμός. Το οποιοδήποτε μελλοντικό εθνικό σύστημα ορολογίας θα πρέπει να δει το πρόβλημα ως συνισταμένη πολλών επιμέρους προβλημάτων, των οποίων την επίλυση θα ενθαρρύνει με την ενδεδειγμένη κοινή μεθόδευση. Θα ήταν δηλαδή λάθος αν η προσπάθεια ξεκινούσε αποκλειστικώς εκ των άνω. Οι κίνδυνοι τεχνοκρατίας και ακαμψίας θα ήταν μεγάλοι προκειμένου για έναν χώρο τόσο ευαίσθητον όπως η γλώσσα.

Η μέχρι τώρα σχετική δραστηριότητα - όσο "περιορισμένη" ή "αποσπασματική" και αν είναι - έχει κάμει σαφείς δύο διαπιστώσεις:

- Η έλλειψη ελληνικής τεχνικής ορολογίας καταρχήν αφορά συγκεκριμένους φορείς που δέχονται άμεσα τις επιπτώσεις της.
- Η απόδοση των ξενόγλωσσων όρων με αντίστοιχους ελληνικούς δεν είναι υπόθεση μεμονωμένων ατόμων. Ακόμα και αυθεντίες στα αντικείμενα της ορολογίας έχουν ανάγκη να λειτουργούν μέσα σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο αναγκών και δυνατοτήτων.

Η σημερινή κατάσταση μπορεί συνοπτικά να περιγραφεί ως εξής:

- Υπήρξε μια κινητοποίηση σε ορισμένους κλάδους που οδήγησε στη δημιουργία σχετικών Οργάνων Εκπόνησης Ορολογίας (**ΟΕΚΟ**) δηλαδή επιτροπών, ομάδων, κτλ. τα οποία λειτουργούν σήμερα σε διάφορους χώρους.
- Η σύνθεση και λειτουργία των **ΟΕΚΟ** βασίζονται, αντίστοιχα, στην αρχή της αντιπροσώπευσης των επιμέρους περιοχών ή τομέων κάθε κλάδου και στις αρχές της ευρύτερης συναίνεσης και αποδοχής, ώστε να εξασφαλίζεται η καθιέρωση και χρήση της παραγόμενης ελληνικής ορολογίας.

Αξιωματικώς, όμως, είναι και το ότι οι πιο πάνω "συλλογικές" κινητοποιήσεις ξεκίνησαν, βασίστηκαν ή προέκυψαν (αλλά ακόμα και εμπνέονται) από το ανιδιοτελές προσωπικό ενδιαφέρον ορισμένων ατόμων. Ετσι, οποιαδήποτε ανασκόπηση της σημερινής κατάστασης θα πρέπει να περιλάβει και τις ατομικές προσπάθειες και την προσωπική συμβολή καθενός από τους ανθρώπους αυτούς, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ο όλος μηχανισμός οφείλει να είναι συλλογικός.

1.2 Συνοπτική παρουσίαση των συναφών δραστηριοτήτων

Στη σύντομη παρουσίαση που ακολουθεί, δίνονται βασικά στοιχεία από την ταυτότητα και τη δράση των υπαρχόντων **ΟΕΚΟ** στον ελλαδικό χώρο και στην Κύπρο, καθώς και πληροφορίες για αντίστοιχα Όργανα/Υπηρεσίες στον ευρωπαϊκό και στον διεθνή χώρο.

Τα συγκεκριμένα προϊόντα της εργασίας των **ΟΕΚΟ** (λεξιλόγια, γλωσσάρια, λεξικά, πρότυπα, βιβλία, βοηθήματα, κτλ.) θα αναφέρονται στο εξής ως "πονήματα ορολογίας", αναγράφονται δε στο Παράρτημα II (Μέρος II1) της Εκθεσης με ενιαία αρίθμηση ώστε να είναι εύκολη η παραπομπή σ' αυτά. Στο τέλος του Παραρτήματος II (Μέρος II2) αναφέρονται και πονήματα ορολογίας μεμονωμένων ατόμων.

Στο Παράρτημα III συγκαταλέγονται διάφορες "προτάσεις/προσπάθειες" - συλλογικές ή ατομικές - επί γενικότερων θεμάτων που αφορούν την ελληνική ορολογία, τον συντονισμό της ή την εννοποίησή της.

Είναι ευνόητο ότι αυτή η απεικόνιση της σημερινής κατάστασης που ακολουθεί, δεν μπορεί να θεωρηθεί καθόλου πλήρης. Η πλήρης και λεπτομερής έκθεση της υπάρχουσας κατάστασης είναι ένα από τα ζητούμενα του υπό σχεδιασμό Συντονισμένου Προγράμματος.

1.2.1 Ελλαδικές και κυπριακές δραστηριότητες εκπόνησης ορολογίας

1.2.1.1 Όργανα γενικών ή διακλαδικών δραστηριοτήτων

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται **ΟΕΚΟ** που δεν έχουν αυστηρώς κλαδικό χαρακτήρα, αλλά έχουν ευρύτερη σύνθεση και προορισμό, ώστε να καλύψουν είτε γενικά θέματα που αφορούν πολλούς ή και όλους τους κλάδους, είτε να παραγάγουν πονήματα ορολογίας σε περισσότερους από έναν κλάδους. Μερικά απ' τα όργανα αυτά είναι:

α) Γραφείο Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών(Ακαδημία Αθηνών)

Το Γραφείο Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών (**ΓΕΟΝ**) είναι επιστημονικό κέντρο της Ακαδημίας Αθηνών και έχει ως σκοπούς:

- τη συγκρότηση Αρχείου Νεολογισμών της καθομιλουμένης με αποδελτίωση του ημερήσιου τύπου, τον γλωσσικό έλεγχο των νεολογισμών, την αποκατάσταση των εσφαλμένων ελληνικών όρων, την αντικατάσταση των ξένων με ελληνικούς, όπου κρίνεται απαραίτητο και εφόσον η χρήση δεν τους έχει ήδη καθιερώσει, την έκδοση των νεολογισμών σε περιοδικά δημοσιεύματα του Γραφείου και
- τη δημιουργία και καθιέρωση επιστημονικής ορολογίας σε νέους κλάδους και σύμφωνα με τα νέα δεδομένα των επιστημών.

Το **ΓΕΟΝ** εφαρμόζει την ακόλουθη μεθοδολογία:

Εξετάζει από γλωσσική άποψη τους προτεινόμενους νέους όρους από ειδικούς κατά θέματα επιστημονικούς φορείς. Συνεργάζεται στενά με ειδικούς έμπειρους επιστήμονες του επιστημονικού κλάδου όπου ανήκει η ορολογία, την οποία και συνεξετάζει τελικά με την Εφορευτική Επιτροπή της Ακαδημίας. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από ακαδημαϊκούς που εκπροσωπούν πολλούς επιστημονικούς κλάδους. Για να επιτευχθεί η απαραίτητη συναίνεση, τουλάχιστον της πλειοψηφίας των μελών ενός κλάδου, το **ΓΕΟΝ** στέλνει το περιοδικό του σε ειδικούς, έμπειρους ερευνητές, ανάλογα κάθε φορά με την ύλη του, για σχολιασμό και πιθανές προτάσεις επιτυχεστερων ελληνικών όρων.

Το **ΓΕΟΝ** έχει συγκροτήσει

- ειδική Βιβλιοθήκη Ξενογλωσσης και Ελληνικής Ορολογίας και
- Αρχείο νεολογισμών του ημερήσιου τύπου.

Εχει εκδώσει τέσσερα (4) τεύχη επιστημονικής ελληνικής ορολογίας που αναφέρονται στους κλάδους Αστροναυτική, Γλωσσολογία, Εδαφολογία, Ιατρική, Χημεία, Βιντεογραφία, Ρομποτική, Μικροφωτογραφική και Οικονομία (Παράρτημα II1 αρ.6 ως αρ.9).

β) ΤΕ21 (ΤΕΕ-ΕΛΟΤ)

Η Τεχνική Επιτροπή **ΤΕ21** "Τεχνική Ορολογία" είναι μια επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα **ΕΛΟΤ**).

Λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΤΕΕ**, και υπακούει στους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**. Η σύνθεσή της είναι αντιπροσωπευτική, οι συνεδριάσεις της είναι ανοιχτές για κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει ως παρατηρητής, και τα ελληνικά πρότυπα που παράγει διατίθενται από τον **ΕΛΟΤ** για δημόσια κρίση πριν από την οριστικοποίησή τους και την έκδοσή τους.

Το αντικείμενο της **ΤΕ21** είναι κυρίως η εκπόνηση ελληνικών προτύπων αντίστοιχων των Διεθνών Προτύπων που εκπονεί η Τεχνική Επιτροπή **TC37 "Terminology (principles)"** του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (**ISO**). Δηλαδή προτύπων που υπάγονται στον κλάδο "**Ορολογία**" και περιέχουν βασικές αρχές ή μεθόδους που εφαρμόζονται στην εκπόνηση ορολογίας ανεξαρτήτως κλάδου. Για τον λόγο αυτόν η σύνθεση της **ΤΕ21** είναι διεπιστημονική.

Τα πρότυπα που έχει εκπονήσει ως τώρα η **ΤΕ21** είναι τα **ΕΛΟΤ 337**, **ΕΛΟΤ 402** και **ΕΛΟΤ 561** (Παράρτημα II1 αρ.1 ως αρ.3). Ο **ΕΛΟΤ** εξέδωσε εγχειρίδιο με παρουσίαση, ερμηνεία και παραδείγματα εφαρμογής των **ΕΛΟΤ 402** και **ΕΛΟΤ 561** (Παράρτημα II1 αρ.5).

γ. ΚΕΜΕ - ΠΙ - ΕΣΤΕΠΕ (ΥΠΕΠΘ)

Στο ΚΕΜΕ και Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) λειτουργεί, επί δεκαετίαν τουλάχιστον, "ατυπη" Ομάδα Ορολογίας και Γραφείο Ορολογίας και Νεολογισμών, με έδρα το ΥΠΕΠΘ/ΠΙ, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού δικτύου ("Συστήματος") Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για την Εκπαίδευση (EUDISED - ΕΣΤΕΠΕ).

Εργο της Ομάδας είναι ο "ελληνικός" Ευρωπαϊκός Εκπαιδευτικός Θησαυρός ("Θησαυρός του EUDISED" στο παρελθόν 2500 εκπαιδευτικοί όροι και όροι πληροφορικής), η συνεργασία με την Κύπρο, η συνεργασία με το Δίκτυο ΕΥΡΥΔΙΚΗ της ΕΟΚ, κτλ. Ο πιο πάνω εννεάγλωσσος και εννεάτομος Θησαυρός επανεκδίδεται το 1991 ως κοινή έκδοση EUDISED -ΕΥΡΥΔΙΚΗ (Παράρτημα II1 αρ.10).

Εκτός από τον πιο πάνω Θησαυρό, έχουν εκδοθεί, από το ΕΣΤΕΠΕ - EUDISED (ΥΠΕΠΘ), ο Θησαυρός CEDEFOP, συμβατός με το θησαυρό του EUDISED, ο "Υποθησαυρός" ειδικής αγωγής και το Ειδικευμένο λεξιλόγιο ξένων γλωσσών, είναι δε υπό εκπόνηση ο Εκπαιδευτικός Θησαυρός της UNESCO και ο Θησαυρός του ΟΟΣΑ (Παράρτημα II1 αρ.11 ως αρ.15).

Στο ΠΙ-ΥΠΕΠΘ την τελευταία τριετία εκπονείται ερευνητικό πρόγραμμα δημιουργίας ελληνικού εκπαιδευτικού θησαυρού -για το σύνολο των καθαρά ελληνικών αναγκών - με χρηματοδότηση από τη ΓΓΕΤ.

Στο δίκτυο ΕΣΤΕΠΕ υπάρχει πυρήνας βιβλιοθήκης ορολογίας-λεξικογραφίας στα πλαίσια και του προγράμματος ERASMUS.

δ) ΜΕΠΟ (ΠΣΔΜ-Η)

Η ΜΕΠΟ (Μόνιμη Επιτροπή Ορολογίας) είναι επιτροπή του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων (ΠΣΔΜ-Η) που συγκροτήθηκε το 1988 - και

λειτουργεί με την ευθύνη του Γραφείου Ορολογίας του Συλλόγου.

Η σύνθεση της ΜΕΠΟ είναι πολυκλαδική δίνοντάς της τη δυνατότητα να επεξεργάζεται ορολογία από διάφορους τομείς, (ακόμα και κοινή ορολογία).

Η **ΜΕΠΟ** συνεδριάζει την πρώτη Δευτέρα κάθε μήνα 8-10 μμ.

- από Οκτώβριο μέχρι και Ιούνιο -, και επεξεργάζεται συγκεκριμένες προτάσεις, που υποβάλλονται από μέλη της, με τη μορφή Λεξιλογίων, τα οποία κατόπιν δημοσιεύονται στο μηνιαίο ΔΕΛΤΙΟ του **ΠΣΔΜ-Η** για δημόσιο σχολιασμό.

Η **ΜΕΠΟ** συνεργάζεται με άλλα όργανα ή φορείς για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση προβλημάτων ορολογίας.

Μερικά από τα λεξιλόγια της **ΜΕΠΟ** έχουν ήδη δημοσιευτεί (Παράρτημα II1 αρ.16 ως αρ.18), ενώ άλλα είναι υπό δημοσίευση (Παρ. II αρ.19 ως αρ.21).

ε) Γραφείο Ορολογίας του ΠΣΔΜ-Η

Το Γραφείο Ορολογίας του **ΠΣΔΜ-Η** ιδρύθηκε το 1986-87. Έχει υπό την ευθύνη του τη λειτουργία της **ΜΕΠΟ**, και ασχολείται με την αντιμετώπιση και επίλυση κάθε τρέχοντος προβλήματος ορολογίας σε συνεργασία και με άλλους φορείς(π.χ. με το δίκτυο EUDISED).

ζ) Επιστημονική Επιτροπή Ορολογίας (ΤΕΕ)

Στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ) έχει συσταθεί η Επιστημονική Επιτροπή Ορολογίας με έναν εκπρόσωπο από κάθε ειδικότητα Μηχανικού (πολιτικού μηχανικό, αρχιτέκτονα, μηχανολόγο, ηλεκτρολόγο, ηλεκτρονικό, ναυπηγό, χημικό, μεταλλειολόγο, τοπογράφο) και με αντικείμενο την προώθηση της τεχνικής ορολογίας μέσω ομάδων εργασίας που θα συγκροτηθούν αφού ληφθούν υπόψη οι αντίστοιχες εργασίες της ΕΟΚ και η παράλληλη εργασία στον ΕΛΟΤ και σε άλλους φορείς.

Στόχος ήταν η ενοποίηση του παραγόμενου έργου σε θέματα τεχνικής ορολογίας και η μελλοντική ίδρυση στο ΤΕΕ ενός Κέντρου Τεχνικής Ορολογίας, που θα αποτελέσει τον πυρήνα για ένα Εθνικό Κέντρο Ορολογίας.

Το αντικείμενο δεν έχει προχωρήσει. Δεν έχουν ακόμα συσταθεί ομάδες εργασίας.

1.2.1.2 Όργανα ειδικών ή κλαδικών δραστηριοτήτων κατά κλάδο ή αντικείμενο

α. Ακουστική (Ομάδα ΤΕ2/ΟΕ5 - ΕΛΟΤ)

Η Ομάδα **ΤΕ2/ΟΕ5** "Ηχομόνωση" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **ΤΕ2** "Περιβάλλον" που λειτουργεί στον **ΕΛΟΤ** από το 1978.

Η **ΤΕ2/ΟΕ5** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του

ΕΛΟΤ, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**. Αποτελείται από εμπειρογνώμονες της Ακουστικής, οι συνεδριάσεις της είναι ανοιχτές για κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει ως παρατηρητής, και τα ελληνικά πρότυπα που παράγει διατίθενται από τον **ΕΛΟΤ** για δημόσια κρίση πριν από την οριστικοποίησή τους και την έκδοσή τους.

Η **ΤΕ2/ΟΕ5** έχει εκπονήσει πλήθος ελληνικών προτύπων ακουστικής ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγονται και τα **ΕΛΟΤ 556.1**, **ΕΛΟΤ 556.2** και **ΕΛΟΤ 263.0** ως **ΕΛΟΤ 263.5** τα οποία είναι πρότυπα ορολογίας της ακουστικής που περιέχουν όρους και ορισμούς (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.22 ως αρ.29), ενώ κάθε πρότυπο ακουστικής συνοδεύεται και από εκτεταμένο λεξιλόγιο (χωρίς ορισμούς) των όρων που έχουν χρησιμοποιηθεί στη σύνταξή του.

Η **ΤΕ2/ΟΕ5** έχει επεξεργαστεί και τα πρότυπα **ΕΛΟΤ 200.2** και **ΕΛΟΤ 200.7** που αφορούν μεγέθη και μονάδες περιοδικών φαινομένων και ακουστικής (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.30 και αρ.31).

Στο άμεσο πρόγραμμά της η **ΤΕ2/ΟΕ5** έχει να συμπληρώσει τη σειρά **ΕΛΟΤ 263.6** ως **ΕΛΟΤ 263.13** καθώς και να εκπονήσει πρότυπο ορολογίας της *ψυχοακουστικής*.

β. Εφαρμοσμένη Στατιστική (Τεχνική επιτροπή ΤΕ24 - ΕΛΟΤ)

Η Τεχνική Επιτροπή ΤΕ24 "Εφαρμοσμένη στατιστική" είναι μια επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα ΕΛΟΤ) εφαρμοσμένης στατιστικής.

Λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του ΕΛΟΤ, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του ΕΛΟΤ. Η σύνθεσή της είναι αντιπροσωπευτική, οι συνεδριάσεις της είναι ανοιχτές για κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει ως παρατηρητής, και τα ελληνικά πρότυπα που παράγει διατίθενται από τον ΕΛΟΤ για δημόσια κρίση πριν από την οριστικοποίησή τους και την έκδοσή τους.

Η ΤΕ24, πέρα από την ορολογία που εκπονεί στα πλαίσια των εργασιών της ως επιτροπής τυποποίησης, επεξεργάστηκε το ελληνικό μέρος του γλωσσαρίου που εξέδωσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ποιότητα (ΕΟQ - European Organization for Quality) και το οποίο περιέχει περί τους 450 όρους εφαρμοσμένης στατιστικής και ποιότητας, σε πολλές γλώσσες, μαζί με τους ορισμούς τους στα αγγλικά (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.32).

γ. Ιατρική (Ομάδα Ορολογίας ΙΑΤΡΟΤΕΚ - Ομάδες ιατρικών ειδικοτήτων)

(1) ΙΑΤΡΟΤΕΚ

Η Ομάδα Ορολογίας του **ΙΑΤΡΟΤΕΚ** (Κέντρου Ελληνικής Ιατρικής Πληροφόρησης, Ορολογίας και Τεκμηρίωσης) που λειτουργεί από δεκαετίας στην **Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών**, εκπονεί ελληνική ορολογία ιατρικής. Η Ομάδα αποτελείται από 12 μέλη και περιλαμβάνει εισηγητές-ειδικούς για τους όρους των διάφορων ιατρικών ειδικοτήτων, και φιλολόγους.

Πριν από την οριστική εισαγωγή τους στη Βάση Δεδομένων του **ΙΑΤΡΟΤΕΚ**, οι όροι δημοσιεύονται στο περιοδικό Ιατροβιβλιογραφία και στέλνονται στις ειδικές επιστημονικές

ενώσεις για σχολιασμό, ώστε να εξασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή συναίνεση για την αποδοχή και χρήση των όρων.

Το ΙΑΤΡΟΤΕΚ

- έχει μεταφράσει τον MeSH στα ελληνικά (25.000 ιατρικοί όροι περίπου) καθώς και τους νεότερους όρους που εισάγει κάθε χρόνο ο MeSH (6.000 περίπου όρους των τελευταίων ετών). Ηδη προχωρεί η εκτύπωση του MeSH στα ελληνικά (Παράρτημα II1 αρ.33),
- έχει μεταφράσει 10.000 ιατρικούς όρους περίπου από τα γερμανικά στα ελληνικά, για λογαριασμό της ΕΟΚ,
- είναι σε συνεχή συνεργασία με τον ΕΛΟΤ και έχει μεταφέρει στα ελληνικά το διεθνές πρότυπο ISO 4135 (Όροι αναισθησιολογίας) που περιέχει 150 όρους και ορισμούς συσκευών και εξαρτημάτων αναισθησίας και αναζωογόνησης (Παράρτημα II1 αρ.34),
- έχει ιδρύσει τη Βάση Ιατρικής Βιβλιογραφίας "Ιπποκράτης"(BIBI) που λειτουργεί στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (ΕΙΕ) και
- εκδίδει το περιοδικό "Ιατροβιβλιογραφία", όπου εκτός από την εκτεταμένη βιβλιογραφική πληροφόρηση, δημοσιεύει και τους ελληνικούς ιατρικούς όρους πριν από την οριστική υιοθέτησή τους.

(2) Ομάδες ιατρικών ειδικοτήτων

Έχουν συσταθεί Ομάδες Ορολογίας από τις επιστημονικές εταιρείες Καρδιολογίας, Γενετικής, Ανοσοβιολογίας και Διαιτολογίας-Διαιτητικής και έχουν αρχίσει συνεργασία με το ΙΑΤΡΟΤΕΚ για την επέκταση της ορολογίας, με σκοπό τη δημιουργία θησαυρού ορολογίας όλων των ειδικοτήτων, συγκροτημένου σε βάση δεδομένων.

δ. Ποιότητα (Τεχνική Επιτροπή TE55 - ΕΛΟΤ)

Η Τεχνική Επιτροπή **TE55** "Ποιότητα" είναι μια επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα **ΕΛΟΤ**) στον τομέα της **Ποιότητας**.

Λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**. Η σύνθεσή της είναι αντιπροσωπευτική, οι συνεδριάσεις της είναι ανοιχτές για κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει ως παρατηρητής, και τα ελληνικά πρότυπα που παράγει διατίθενται από τον ΕΛΟΤ για δημόσια κρίση πριν από την οριστικοποίησή τους και την έκδοσή τους.

Η πρώτη δουλειά της **TE55** από τη συγκρότησή της ήταν η εκπόνηση της βασικής ορολογίας της Ποιότητας που περιλαμβάνεται στο πρότυπο **ΕΛΟΤ 1042** (Παράρτημα II1 αρ.35).

ε. Τεχνολογία Πληροφοριών

(1) ΕΠΥ (Ελληνική Εταιρεία Επιστημόνων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής)

Η ΕΠΥ εξέδωσε (Δεκέμβριος 1985) το Ελληνικό Γλωσσάριο Πληροφορικής

(2) Ομάδα TE48/OE1 – ΕΛΚΕΠΑ

Η Ομάδα **TE48/OE1** "Ορολογία Πληροφορικής" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **TE48** "Ηλεκτρονική επεξεργασία πληροφοριών" που εκπονεί πρότυπα **ΕΛΟΤ** και λειτουργεί στο **ΕΛΚΕΠΑ**.

Η **TE48/OE1** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΚΕΠΑ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**. Αποτελείται από εμπειρογνώμονες της Ορολογίας και της πληροφορικής, οι συνεδριάσεις της είναι ανοιχτές για κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει ως παρατηρητής, και τα ελληνικά πρότυπα που παράγει διατίθενται από τον **ΕΛΟΤ** για δημόσια κρίση πριν από την οριστικοποίησή τους και την έκδοσή τους.

Στα τέσσερα χρόνια λειτουργίας της η **TE48/OE1** έχει εκπονήσει τα πρότυπα **ΕΛΟΤ 996.1** ως **ΕΛΟΤ 996.12** ορολογίας πληροφορικής που περιέχουν όρους και ορισμούς (Παράρτημα II1 αρ.36 ως αρ.47).

Το μεγαλύτερο μέρος της ως τώρα δουλειάς της **TE48/OE1** συμπεριλαμβάνεται σε τεύχος που θα εκδώσει το **ΕΛΚΕΠΑ** στις αρχές του 1991 (Παράρτημα II1 αρ.48).

Η **TE48/OE1** έχει στο πρόγραμμά της να μεταφέρει στα ελληνικά μια σειρά διεθνών προτύπων του ISO, επιπλέον δε να βοηθήσει τις άλλες ομάδες εργασίας της επιτροπής TE48 στην απόδοση της ορολογίας που συναντούν στην τυποποιητική εργασία τους.

ζ. Τηλεπικοινωνίες

(1) Ειδική Ομάδα Εργασίας του ΟΤΕ (1984-87)

Στα 1984-87, με ειδικές συμβάσεις μεταξύ ΟΤΕ και Μεταφραστικού της ΕΟΚ, λειτούργησε στον ΟΤΕ Ειδική Ομάδα Εργασίας η οποία εκπόνησε 12.000 τηλεπικοινωνιακούς όρους περίπου που ενσωματώθηκαν στη Βάση Ορολογίας EURODICAUTOM. Οι όροι αυτοί δεν κατέστη δυνατό να κυκλοφορήσουν, να σχολιαστούν, αλλά ούτε και να δουλευτούν μέσα στον ίδιο τον ΟΤΕ.

(2) ΜΟΤΟ (ΟΤΕ)

Η **ΜΟΤΟ** (Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας) συγκροτήθηκε και άρχισε να λειτουργεί το Δεκέμβριο 1989 στην αρχή ως καθαρά ΟΤΕική Ομάδα με την ευθύνη και τη γραμματειακή υποστήριξη του Κέντρου Τηλεπικοινωνιακής Ανάπτυξης (**ΚΤΗΛΑ**) του **ΟΤΕ**.

Σε γενικές γραμμές το έργο της **ΜΟΤΟ** είναι:

- η συγκέντρωση, αξιολόγηση και οριστικοποίηση των ήδη χρησιμοποιούμενων ελληνικών τηλεπικοινωνιακών όρων με την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πηγών,

- ο εξελληνισμός των τηλεπικοινωνιακών όρων που ήδη χρησιμοποιούνται στην ξενόγλωσση μορφή τους,
- η άμεση αντιμετώπιση των νεοεισαγόμενων ξενόγλωσσων τηλεπικοινωνιακών όρων, απόδοσή τους με ελληνικούς και ευρεία διάδοση των τελευταίων,
- η συν τω χρόνω σύνταξη και διαρκής ενημέρωση ενός "Δυναμικού Λεξικού Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας" και η κατά καιρούς έκδοση "στιγμιότυπων" του.

Κατά την περίοδο της δημιουργίας της **MOTO**, προχώρησε η συνεργασία **ΟΤΕ-ΕΛΟΤ** για την τυποποίηση στις Τηλεπικοινωνίες με την υπογραφή "Πρωτοκόλλου Συνεργασίας", για την εφαρμογή του οποίου συγκροτήθηκε και λειτουργεί ως εθνική επιτροπή τηλεπικοινωνιακής τυποποίησης η Τεχνική Επιτροπή "Τηλεπικοινωνίες" (**TE-T**). Η **TE-T** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή υποστήριξη του **ΚΤΗΛΑ**.

Με τη λειτουργία της **TE-T**, την υπαγωγή σ' αυτήν της **MOTO** ως Ομάδας Εργασίας της και τη διεύρυνσή της τελευταίας ώστε να περιλάβει και μέλη εκτός **ΟΤΕ**, δόθηκε στη **MOTO** η δυνατότητα να παίξει το ρόλο εθνικής ομάδας τηλεπικοινωνιακής ορολογίας υπεύθυνης για την εκπόνηση και εθνική τυποποίηση της ελληνικής τηλεπικοινωνιακής ορολογίας. Σήμερα η **MOTO** αποτελείται από 10 μέλη (9 στελέχη του **ΟΤΕ** και ένα του **ΥΒΕΤ**).

Η **MOTO** έχει συγκεκριμένο ετήσιο πρόγραμμα τυποποίησης (εκπόνησης ελληνικών προτύπων τηλεπικοινωνιακής ορολογίας) που εγκρίνεται από την **TE-T**, αλλά δίνει άμεση προτεραιότητα στην επεξεργασία "αιτήσεων" ορολογίας που προέρχονται από έκτακτες ανάγκες (του **ΟΤΕ**, της **ΕΟΚ**, κτλ.) και στην εκπόνηση αντίστοιχων "Λεξιλογίων Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας".

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι:

- Τα Σχέδια Λεξιλογίων της **MOTO** στέλνονται σε ευρύτατο κύκλο αποδεκτών (περίπου 350 στελέχη και Υπηρεσίες σε Ελλάδα, Κύπρο, ΕΟΚ κ.α.)
- Δίνεται στους αποδέκτες ή και σε οποιονδήποτε άλλον το χρονικό περιθώριο περίπου ενάμιση μήνα για μελέτη και υποβολή τεκμηριωμένων παρατηρήσεων και σχολίων
- Μελετώνται συστηματικά από τη **MOTO** όλες οι παρατηρήσεις και λαβαίνονται υπόψη στην τελική διατύπωση των κειμένων (στην περίπτωση που ένα κείμενο προορίζεται για ελληνικό πρότυπο προβλέπεται έγκριση και από την **TE-T**)
- Δίνεται ευρεία δημοσιότητα στα τελικά κείμενα ώστε να γίνονται γνωστά και να εφαρμόζονται από κάθε ενδιαφερόμενο.

Η **MOTO** συνεδριάζει τακτικά την πρώτη Δευτέρα κάθε μήνα (ώρα 9.00-12.00) στην αίθουσα 4B19 του Διοικητικού Μεγάρου του **ΟΤΕ** (Μαρούσι). Οι συνεδριάσεις της, ως ομάδας τυποποίησης, είναι ανοιχτές και μπορούν να τις παρακολουθήσουν ως παρατηρητές και άλλα στελέχη μη-μέλη, υπάλληλοι ή όχι του **ΟΤΕ**.

Μέσα στον πρώτο χρόνο λειτουργίας της, η **MOTO** έχει επεξεργαστεί πάνω από 2500 τηλεπικοινωνιακούς όρους. Οι όροι αυτοί περιλαμβάνονται στα επιμέρους Λεξιλόγια Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.49 ως αρ.61), και έχουν ήδη συγκεντρωθεί σε μια Βάση Ορολογίας - που τηρείται στο **ΚΤΗΛΑ** - από την οποία εκδίδεται κατά διαστήματα συγκεντρωτικό Ενιαίο Λεξιλόγιο (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.62).

η. **Τυποποίηση - Πιστοποίηση - Διαπίστευση εργαστηρίων δοκιμών (Τεχνική Επιτροπή TE56 - ΕΛΟΤ)**

Η Τεχνική Επιτροπή **TE56** "Διαπίστευση εργαστηρίων δοκιμών" είναι επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα **ΕΛΟΤ**) στον τομέα της Διαπίστευσης εργαστηρίων δοκιμών.

Βασικό έργο της **TE56** είναι η ελληνική απόδοση των ευρωπαϊκών προτύπων της σειράς **EN 45000**.

Η **TE56** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**. Η σύνθεσή της είναι αντιπροσωπευτική, οι συνεδριάσεις της είναι ανοιχτές για κάθε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει ως παρατηρητής, και τα ελληνικά πρότυπα που παράγει διατίθενται από τον **ΕΛΟΤ** για δημόσια κρίση πριν από την οριστικοποίησή τους και την έκδοσή τους.

Η πρώτη δουλειά της **TE56** από τη συγκρότησή της ήταν η ελληνική απόδοση του **ISO/IEC Guide 2** με τη βασική ορολογία της Τυποποίησης, της Πιστοποίησης και της Διαπίστευσης εργαστηρίων δοκιμών. (Παράρτημα II1 αρ.63).

θ. **Ανελκυστήρες (Ομάδα TE34/OE2 - ΕΛΟΤ)**

Η Ομάδα **TE34/OE2** "Υδραυλικοί ανελκυστήρες" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **TE2** "Ανελκυστήρες" που λειτουργεί στον **ΕΛΟΤ**.

Η **TE34/OE2** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Εκτός των άλλων εργασιών της η **TE34/OE2** έχει εκπονήσει και το πρότυπο ορολογίας **ΕΛΟΤ 1091.2**. (Παράρτημα II1 αρ.64).

ι. **Χρώματα και βερνίκια (Ομάδα TE1/OE1 - ΕΕΧ)**

Η Ομάδα **TE1/OE1** "Ορολογία χρωμάτων" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **TE1** "Χρώματα και βερνίκια" που λειτουργεί στον **ΕΛΟΤ**.

Η **TE1/OE1** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη της Ένωσης Ελλήνων Χημικών (**ΕΕΧ**) σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Η **TE1/OE1** έχει εκπονήσει τα πρότυπα ορολογίας **ΕΛΟΤ 546.1**, **ΕΛΟΤ 546.3** και **ΕΛΟΤ 547.1** (Παράρτημα II1 αρ.65, αρ.66, αρ.67).

κ. **Ποιότητα αέρα (Ομάδα TE2/OE3 - ΕΛΟΤ)**

Η Ομάδα **TE2/OE3** "Ποιότητα αέρα" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **TE2**

"Περιβάλλον" που λειτουργεί στον **ΕΛΟΤ**.

Η **ΤΕ2/ΟΕ3** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Η **ΤΕ2/ΟΕ3** έχει εκπονήσει τα πρότυπα ορολογίας **ΕΛΟΤ 168** και **ΕΛΟΤ 258** (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.68, αρ.69).

λ. Δοκιμές Πυρκαϊάς (Ομάδα ΤΕ7/ΟΕ2 -ΕΛΟΤ)

Η Ομάδα **ΤΕ7/ΟΕ2** "Δοκιμές πυρκαϊάς δομικών υλικών, στοιχείων και κατασκευών" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **ΤΕ7** "Πυροπροστασία - Πυρόσβεση" που λειτουργεί στον **ΕΛΟΤ**.

Η **ΤΕ7/ΟΕ2** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Μεταξύ των άλλων εργασιών της η **ΤΕ7/ΟΕ2** έχει εκπονήσει και το πρότυπο ορολογίας **ΕΛΟΤ 292** (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.70).

μ. Συνθήκες δοκιμών (Τεχνική Επιτροπή ΤΕ11 -ΕΛΟΤ)

Η Τεχνική Επιτροπή **ΤΕ11** "Συνθήκες δοκιμών" είναι επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα **ΕΛΟΤ**) που αφορούν τις συνθήκες δοκιμών.

Η **ΤΕ11** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Μεταξύ των άλλων εργασιών της η **ΤΕ11** έχει εκπονήσει και το Πρότυπο **ΕΛΟΤ 185** (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.71).

ν. Πλαστικά υλικά (Ομάδα ΤΕ14/ΟΕ2 - ΕΕΧ)

Η Ομάδα **ΤΕ14/ΟΕ2** "Ορολογία πλαστικών" είναι Ομάδα Εργασίας της τεχνικής επιτροπής **ΤΕ14** "Πλαστικά Υλικά" που λειτουργεί στον **ΕΛΟΤ**.

Η **ΤΕ14/ΟΕ2** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη της Ενωσης Ελλήνων Χημικών σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Μεταξύ των άλλων εργασιών της η **ΤΕ14/ΟΕ2** έχει εκπονήσει και το πρότυπο ορολογίας **ΕΛΟΤ 809** (Παράρτημα ΙΙ1 αρ.72).

ξ. Αλουμίνιο και προϊόντα αλουμινίου (Τεχνική Επιτροπή TE16 ΕΛΟΤ)

Η Τεχνική Επιτροπή **TE16** "Αλουμίνιο και προϊόντα αλουμινίου" είναι επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα **ΕΛΟΤ**) που αφορούν τις συνθήκες δοκιμών.

Η **TE16** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Μεταξύ των άλλων εργασιών της η **TE16** έχει εκπονήσει και το Πρότυπο **ΕΛΟΤ 220** (Παράρτημα II1 αρ.73).

ο. Τεχνικές σχεδιάσεις (Τεχνική Επιτροπή TE19 - ΕΛΟΤ)

Η Τεχνική Επιτροπή **TE19** "Τεχνικές σχεδιάσεις" είναι επιτροπή που εκπονεί ελληνικά πρότυπα (Πρότυπα **ΕΛΟΤ**) που αφορούν τις τεχνικές σχεδιάσεις.

Η **TE19** λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη του **ΕΛΟΤ** σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Μεταξύ των άλλων εργασιών της η **TE19** έχει εκπονήσει και το Πρότυπο **ΕΛΟΤ 507** (Παράρτημα II1 αρ.74).

π. Χημεία (Τεχνική Επιτροπή TE36 - ΕΕΧ)

Η **TE36** "Χημική Ορολογία" λειτουργεί με την ευθύνη και τη γραμματειακή και οικονομική υποστήριξη της Ένωσης Ελλήνων Χημικών (**ΕΕΧ**) σύμφωνα με τους Κανονισμούς Σύνταξης Ελληνικών Προτύπων και Λειτουργίας Τεχνικών Επιτροπών του **ΕΛΟΤ**.

Με τη σύσταση αντίστοιχων Ομάδων Εργασίας στα πλαίσια των εργασιών της **TE36**

- έχει εκπονηθεί η ελληνική απόδοση της διεθνώς αποδεκτής Ονοματολογίας Ανόργανης Χημείας της IUPAC (Παράρτημα II1 αρ.77) και σχετικός Οδηγός, με τη μορφή δύο μικρών τόμων (σημειώνεται ότι 900 αντίτυπα του έργου έχουν σταλεί στο Υπ. Παιδείας για τα Σχολεία),
- έχει εκπονηθεί η ελληνική απόδοση της Ονοματολογίας Φυσικοχημείας της IUPAC (Παράρτημα II1 αρ.78) που ήδη μηχανογραφείται, και
- έχει αρχίσει η αντίστοιχη εργασία για την Ονοματολογία Οργανικής Χημείας (Παράρτημα II1 αρ.79), αλλά για λόγους κυρίως οικονομικούς το έργο δεν προχώρησε.

ρ. Ηλεκτρονική και ηλεκτρονικοί υπολογιστές (Ομάδα Εργασίας TEE - 1988-89)

Στα 1988-89 λειτούργησε στο **TEE** ειδική Ομάδα εργασίας που εκπόνησε "Λεξικό ηλεκτρονικής και ηλεκτρονικών υπολογιστών" (Παράρτημα II1 αρ.75).

1.2.1.3 Δραστηριότητες απόδοσης ορολογίας από μεμονωμένα άτομα

Στο τέλος του Παραρτήματος ΙΙ αναγράφονται πονήματα ορολογίας και σε άλλα αντικείμενα, εκτός των προαναφερομένων, που αποτελούν εργασίες μεμονωμένων ατόμων. Έτσι αναφέρονται οι ακόλουθοι για τα αντίστοιχα αντικείμενα:

Διάμεσης Σ.Η.: Ηλεκτρονική, ηλεκτρονικοί υπολογιστές ηλεκτρολογία, συστήματα αυτομάτου ελέγχου φυσική, μαθηματικά, φιλοσοφία, παιδαγωγικά (Παράρτημα ΙΙ2 αρ.1 ως αρ.11).

Φιλόπουλος Β.Α.: Χημική τεχνολογία, Τυποποίηση, Πολυμερή, ηλιακή ενέργεια, Απόσταξη (Παράρτημα ΙΙ2 αρ.12 ως αρ.18).

Άλλοι ιδιώτες : Συλλογές όρων σε διάφορους τομείς για τη βάση ορολογίας Eurodicautom

1.2.1.4 Εκδηλώσεις Ορολογίας

α. Ημερίδα Ορολογίας του ΤΕΕ

Οργανώθηκε από το ΤΕΕ (1984) στα πλαίσια της δράσης της Επιτροπής Ηλεκτρονικών του ΤΕΕ.

β. Διεθνής Συνάντηση ΕΣΤΕΠΕ (Θησαυροί)

Εγινε στην Αθήνα από την Ελληνική Εθνική Μονάδα ΕΣΤΕΠΕ με συμμετοχή διάφορων στελεχών του ΥΠΕΠΘ, εκπαιδευτικών κτλ. Συζητήθηκαν θέματα θησαυρών και υποθησαυρών και έγινε επεξεργασία κρίσιμων όρων κ.ά.

γ. Διεθνής Συνάντηση ΕΣΤΕΠΕ (Βάση Δεδομένων)

Εγινε στην Αθήνα με αντικείμενο την ευρύτερη ενημέρωση των εκπαιδευτικών, σχολικών συμβούλων και κοινού για θέματα πληροφόρησης και τεκμηρίωσης και ευρύτερων αναγκών. Συμμετοχή του ΠΙ και του ΥΠΕΠΘ.

δ. Σεμινάριο Ορολογίας - Ελληνικό Μεταφραστικό Τμήμα της ΕΟΚ (Λουξεμβούργο)

Σεμινάριο για θέματα ελληνικής ορολογίας σε σχέση με τις άμεσες ανάγκες των ελληνικών υπηρεσιών στην ΕΟΚ (Λουξεμβούργο, Βρυξέλλες). Συμμετείχαν έλληνες μεταφραστές και ορολόγοι από το πιο πάνω Τμήμα.

1.2.2 Ευρωπαϊκές και διεθνείς δραστηριότητες για την ορολογία

1.2.2.1 Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)

α. Υπηρεσίες - Όργανα - Οργανώσεις

(1) Μεταφραστικό Τμήμα της ΕΟΚ (Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο)

Το Μεταφραστικό Τμήμα της **ΕΟΚ** (Λουξεμβούργο) απασχολεί σήμερα γύρω στους 1700 μεταφραστές που εξυπηρετούνται από την Υπηρεσία Ορολογίας (η οποία απασχολεί περίπου 150 άτομα και λειτουργεί την Τράπεζα Ορολογίας **EURODICAUTOM**). Η πρόσβαση στη **EURODICAUTOM** είναι ελεύθερη και ανήκει στην ευθύνη του **ECHO** (European Community Host Organization).

Η **EURODICAUTOM** περιέχει σήμερα περίπου 200.000 ελληνικούς ορους.

(2) CETIL (Επιτροπή Εμπειρογνομώνων για τη Μεταφορά της Πληροφορίας μέσω της Γλώσσας) (Λουξεμβούργο)

Η **CETIL** ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί γύρω στα 1982 με αντικείμενο τις γλωσσικές δραστηριότητες της Κοινότητας με χρήση των νέων τεχνολογιών. Από αυτήν δημιουργήθηκε, μεταξύ άλλων, το πρόγραμμα **EUROTRA**, αυτή δε παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, και το πρόγραμμα **SYSTRAN** (βλέπε 1.2.2.1 πιο κάτω).

(3) Ομάδα Συντονισμού γλωσσικών δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Στρασβούργο)

Η ομάδα αυτή είναι υπεύθυνη για το πενταετές πρόγραμμα εκμάθησης και διδασκαλίας ξένων γλωσσών του **Συμβουλίου της Ευρώπης**, συντονίζει δε τη διεξαγωγή των 40 περίπου "γλωσσικών εργαστηρίων νέου τύπου" (workshops) που θα διοργανώνονται ανά την Ευρώπη. Ενα από αυτά διοργανώνεται από την Ελλάδα με βασικό αντικείμενο τα προβλήματα της επιστημονικής και τεχνικής γλώσσας και ορολογίας.

(4) EURALEX (European Association for Lexicography - Dictionary Research Centers)

Η **EURALEX** εδρεύει στο Exeter της Αγγλίας (**DRC** - Κέντρο Λεξικογραφικής έρευνας). Το ΠΙ συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητές της (π.χ. συνεργασία στα πλαίσια του προγράμματος **ERASMUS**).

β. Ευρωπαϊκά δίκτυα

- **EUDisED** [Ευρωπαϊκό δίκτυο ("Σύστημα") Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για την Εκπαίδευση - **ΕΣΤΕΠΕ**].

γ. Προγράμματα ΕΟΚ

- **EUROTRA** (Ευρωπαϊκό πρόγραμμα αυτόματης μετάφρασης. Εκπρόσωπος του προγράμματος συμμετέχει συχνά σε συνεδριάσεις της ΜΕΠΟ για συνεργασία)
- **SYSTRAN** (Ευρωπαϊκό πρόγραμμα αυτόματης μετάφρασης. Σ' αυτό πρόκειται να μπει και η ελληνική γλώσσα. Γι αυτόν τον λόγο αυτή τη στιγμή εκπαιδεύονται στο Λουξεμβούργο δύο έλληνες)
- **ERASMUS** (Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού λειτουργεί Επιτροπή

συντονισμού για τη δημιουργία "Ευρωπαϊκού μεταπτυχιακού διπλώματος Λεξικογραφίας")

- **COMETT** (Πρόγραμμα που αφορά την Εκπαίδευση και περιλαμβάνει και θέματα ορολογίας)
- **DELTA** (Προγραμμα που αφορά την εφαρμογή της πληροφορικής στην εκπαίδευση με προεκτάσεις σε θέματα γλώσσας και ορολογίας)
- **LINGUA** Πενταετές γλωσσικό πρόγραμμα της **EOK** για την προώθηση των "ξένων γλωσσών" (και γλωσσών των ίδιων των χωρών-μελών - Διδασκαλία κάθε γλώσσας και ως ξένης γλώσσας και της ελληνικής). Επικείμενη ελληνική συμμετοχή με δύο προτάσεις τουλάχιστον. το πρόγραμμα **LINGUA** "συνεργάζεται" με τα γλωσσικά προγράμματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

1.2.2.2 Ευρύτερο διεθνές περιβάλλον

α. Υπηρεσίες - Οργανα – Οργανώσεις

(1) INFOTERM

Η **INFOTERM** είναι οργάνωση που ιδρύθηκε από την **UNESCO** και τον Αυστριακό Οργανισμό Τυποποίησης για το συντονισμό των δραστηριοτήτων ορολογίας σε όλο τον κόσμο.

Η **INFOTERM** έχει έδρα τη Βιέννη και λειτουργεί το διεθνές δίκτυο ορολογίας **TERMNET** που αποτελεί μέρος του Προγράμματος Γενικής Πληροφόρησης της **UNESCO**.

Στο παρελθόν έγινε απόπειρα δημιουργίας ελληνικού "πυρήνα" του **TERMNET** με τη μορφή της **EETETOΓ** ("Ελλ. Εταιρεία Επιστ. Τεχν. Ορολογίας και Γλώσσας").

(2) CEPES

Κέντρο της **UNESCO**, στο Βουκουρέστι, που ασχολείται με την ορολογία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το ελληνικό μέρος καλύπτεται από τα δίκτυα **EUDISED - ΕΥΡΙΔΙΚΗ**.

(3) **TERMIA (International Association for Terminology)**

(4) **DSNA (Λεξικογραφική Εταιρεία Βόρειας Αμερικής)**

β. Διεθνή δίκτυα

- **TERMNET** (Διεθνές Δίκτυο Ορολογίας)
- **RIT** (Δίκτυο ορολογίας Νότιας Αμερικής) (ισπανόφωνο)

1.3 Αδυναμίες, Προβλήματα, Προσπάθειες συντονισμού

Οι ανάγκες για την άμεση απόδοση στα ελληνικά της συνεχώς δημιουργούμενης ξενόγλωσσας ορολογίας είναι σήμερα περισσότερο πιεστικές από ποτέ.

Η ραγδαία ανάπτυξη και η γενίκευση της εφαρμογής της πληροφορικής και των νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (δίκτυα και τράπεζες δεδομένων, υπηρεσίες τηλεκειμενογραφίας, τηλεικονογραφίας, προγράμματα αυτόματης μετάφρασης κτλ.)

δημιουργούν ανάγκες στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν όλες οι εμπλεκόμενες γλώσσες, με ιδιαίτερες δε απαιτήσεις η ελληνική γλώσσα που διαφοροποιείται σημαντικά από τις περισσότερες άλλες λόγω αλφαβήτου και διαφοροποίησης από την λατινική γλώσσα.

Τα προβλήματα της ελληνικής απόδοσης της ξενόγλωσσης ορολογίας (και ιδιαίτερα της τεχνικής ορολογίας) έχουν απασχολήσει κατά καιρούς μεμονωμένους μελετητές ή παρατηρητές των οποίων οι φωνές δεν έχουν επαρκώς ακουσθεί.

Το σημαντικότερο πρόβλημα είναι ότι το σύνολο σχεδόν των ελλαδικών δραστηριοτήτων βασίζονται στο ιδιαίτερο προσωπικό ενδιαφέρον των εμπνευστών των **ΟΕΚΟ** και των μελών τους των οποίων το έργο (σε σύγκριση με τα μέσα και τους πόρους που τους διατίθενται) πρέπει να θεωρηθεί τεράστιο. Η πενιχρή ή και ανύπαρκτη αποζημίωση της εκπόνησης των βασικών κειμένων και εισηγήσεων, ελάχιστα καλύπτει τη διάθεση πολύτιμου χρόνου για ένα τόσο σοβαρό έργο, ενώ οι μηδαμινές αποζημιώσεις των συνεδριάσεων των **ΟΕΚΟ** μόνο ως συμβολικές αν θεωρηθούν μπορούν να γίνουν αποδεκτές.

Παράλληλα, οι πρωτοπόροι του κάθε τομέα προσπαθούν να "πείσουν" τους αντίστοιχους "αρμόδιους" για την ολοφάνερη σπουδαιότητα της ορολογίας. Ετσι, κάθε **ΟΕΚΟ** είναι και μια λίγο-πολύ πονεμένη ιστορία που εξελίσσεται χάρις στον "πατριωτισμό" - όπως συνεχώς επιβεβαιώνεται - των μελών του. Και η δουλειά του, που πολλές φορές γίνεται κάτω από πίεση χρόνου, συχνά δεν έχει την απαιτούμενη εμβέλεια και αναγνώριση, ακόμα και μεταξύ των άλλων **ΟΕΚΟ**.

Και μετά το ξεπέρασμα των πιοπάνω καταστάσεων αντιμετωπίζονται κι άλλα προβλήματα: Το υπό τις σημερινές συνθήκες παρεχόμενο γλωσσικό υλικό και το σύστημα της ελληνικής γλώσσας (με τις σχετικά πρόσφατα διαμορφώσεις του και με τις ιδιαιτερότητές του - προκειμένου για ορολογία που ξεφεύγουν από τη διδασκόμενη στα σχολεία γλώσσα και απαιτούν "παρεκτροπές" ως προς την επίσημη γραμματική ή το επίσημο συντακτικό της σημερινής ελληνικής γλώσσας), προκαλούν δικαιολογημένο προβληματισμό και δημιουργούν πολλές φορές στους εκπονητές της ορολογίας την εντύπωση ότι ακροβατούν.

Ετσι, κάθε **ΟΕΚΟ** μοιάζει ενίοτε να ακολουθεί τον δικό του δρόμο απευθυνόμενο σε ένα αντίστοιχο κοινό, που σε περιορισμένο μόνο ποσοστό συμβάλλει στο έργο του, ή να ανοίγει δρόμους που ίσως έχει ήδη ανοίξει κάποιο άλλο **ΟΕΚΟ**.

Οι βασικές ανάγκες συνοψίζονται σε πέντε απαιτήσεις:

- Υποστήριξη με πόρους και μέσα
- Γλωσσολογική υποστήριξη υποδομής
- Ενιαίο σύστημα συντονισμού των εργασιών και "αποθήκευσης"
- Βαθμιαία εναρμόνιση της ορολογίας
- Θεσμοθέτηση μηχανισμού διάδοσης και εφαρμογής.

Αναφέρονται εδώ μερικές "προσπάθειες" του παρελθόντος με στόχο τον γενικό ή και μερικό συντονισμό της εκπόνησης ελληνικής ορολογίας.

1.3.1 Εθνικό Κέντρο Ορολογίας:

Το 1986 άρχισε μια προσπάθεια δημιουργίας "Εθνικού Κέντρου Ορολογίας" σύμφωνα με δεδομένη Απόφαση της **UNESCO** (1976), την οποία η χώρα μας έχει προσυπογράψει.

Το θέμα έφτασε ως το στάδιο Σχεδίου Νόμου "έτοιμου" να προωθηθεί για ψήφιση στη Βουλή. Λόγοι "τεχνικοί" δεν επέτρεψαν την προώθηση...

- 1.3.2** Εγγραφή πρόταση (1985) του Σ. Διάμεση προς τον Πρόεδρο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Ι. Σβορώνο).
- 1.3.3** Εγγραφή πρόταση-προμελέτη (1988) του Κ. Βαλεοντή προς τον ΕΛΟΤ και το ΥΠΕΠΘ για τη δημιουργία "Συστήματος Εκπόνησης, Τυποποίησης και Καθιέρωσης Ελληνικής Τεχνικής Ορολογίας" (ΣΕΤΥΚΕΤΟ) [Παράρτημα ΙΙΙ αρ.4].
- 1.3.4** Σχέδιο "Κώδικα Σχηματισμού Ελληνικών Συντετμημένων Ορων" (ΚΣΕΣΟ) που υποβλήθηκε από τον Κ. Βαλεοντή στην ΤΕ21 και στους ΕΛΟΤ, ΜΕΠΟ, ΜΟΤΟ, ΤΕ48/ΟΕ1, ΓΕΟΝ Ακαδημίας Αθηνών και Τομέα Γλωσσολογίας Παν. Αθηνών για περαιτέρω επεξεργασία, προώθηση και καθιέρωση, ώστε να αποτελέσει βοήθημα για κάθε ΟΕΚΟ. Το θέμα μελετάται ήδη από την ΤΕ21 (Παράρτημα ΙΙΙ αρ.5).
- 1.3.5** Επιστολή της ΜΕΠΟ σε ευρύ σύνολο αποδεκτών με την οποία καλούνται οι φορείς που έχουν άμεση ανάγκη ελληνικής τεχνικής ορολογίας να συγκροτήσουν αντίστοιχες Ομάδες Τεχνικής Ορολογίας και να αποκτήσουν επαφή για συνεργασία με τη ΜΕΠΟ. (Παράρτημα ΙΙΙ αρ.7).
- 1.3.6** Έχει προωθηθεί από τη ΜΟΤΟ η "Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης εργασιών των Επιτροπών και Ομάδων εκπόνησης ελληνικής ορολογίας" σε μια προσπάθεια συντονισμού των συμβαλλόμενων ΟΕΚΟ για αποφυγή επικαλύψεων και διπλής απόδοσης όρων. Η Συμφωνία υπογράφεται κατ' αρχήν από τη ΜΕΠΟ, τη ΜΟΤΟ, την ΤΕ21, την ΤΕ2/ΟΕ5 και την ΤΕ48/ΟΕ1, είναι δε ανοιχτή για κάθε άλλο ενδιαφερόμενο ΟΕΚΟ (Παράρτημα ΙΙΙ αρ.6).

1.4 Συνοπτική περιγραφή των υπολειπόμενων αναγκών ορολογίας κατά κλάδο

Μετά τη πιο πάνω απεικόνιση της υπάρχουσας κατάστασης στην εκπόνηση ελληνικής ορολογίας (μια απεικόνιση που δεν μπορεί να θεωρηθεί εξαντλητική), συνάγεται ότι παρά τις δυσκολίες έχει γίνει - έστω και ασυντόνιστα - αρκετά σημαντική εργασία.

Βέβαια, το έργο που απομένει - τόσο της εκπόνησης όσο και της εναρμόνισης της ελληνικής ορολογίας σε όλους τους τομείς - είναι πολύ μεγάλο.

Αν περιοριστούμε στους τομείς όπου ήδη λειτουργούν αντίστοιχα **ΟΕΚΟ**, κάθε ένα από αυτά έχει μπροστά του έναν πολύ μεγάλο όγκο εργασίας να επιτελέσει για να φτάσει στο σημείο να απασχολείται άμεσα και αποκλειστικά με την αντιμετώπιση της καθημερινώς "εισβάλλουσας" νέας ορολογίας στον τομέα του.

Ενδεικτικά, όμως, μπορεί να αναφερθεί ότι υπάρχουν βασικοί τομείς, όπως είναι η Φυσική και τα Μαθηματικά, που είναι στους χώρους ευθύνης της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών και της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας αντίστοιχα, όπου δεν έχουν δημιουργηθεί σχετικά ΟΕΚΟ. Ο ΕΛΟΤ προσπαθεί να εκδώσει την ελληνική σειρά Προτύπων ΕΛΟΤ 200 (μεταφορά στα ελληνικά της διεθνούς σειράς ISO 31) επί μία ολόκληρη δεκαετία και δεν το έχει ακόμα καταφέρει. Τα ονόματα, τα σύμβολα, οι ορισμοί και οι μονάδες των φυσικών και μαθηματικών μεγεθών είναι από τα πρώτα μελήματα της εκπόνησης και τυποποίησης τεχνικής ορολογίας, και αποτελούν θεμέλια για το σχολικό και γενικότερα για το διδακτικό βιβλίο.

Στην πράξη, μια εικόνα των υπολειπόμενων αναγκών θα αναδειχθεί από την προκήρυξη του Συντονισμένου Προγράμματος.

1.5 Σκοπούμενο εύρος του Συντονισμένου Προγράμματος

Η ανάγκη απόδοσης της ξενόγλωσσης ορολογίας με ελληνική, αφορά όλους τους τομείς και όχι μόνο τους επιστημονικούς και τεχνικούς κλάδους όπου το πρόβλημα είναι εντονότερο λόγω της ταχύτατης τεχνολογικής ανάπτυξης στο διεθνή και ιδιαίτερα στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Η πραγμάτωση της ιδέας της Ενωμένης Ευρώπης περνά μέσα από δεκάδες χιλιάδων σελίδες τεχνικών και κανονιστικών κειμένων τα οποία εντάσσονται σε όλους τους κλάδους και πρωτοσυντάσσονται σε ξένες γλώσσες **και των οποίων η απόδοση στα ελληνικά είναι επιτακτική**. Μια αποκαλυπτική εικόνα της ευρωπαϊκής δράσης είναι η Κοινοτική Βάση Ορολογίας **EURODICAUTOM** (βλέπε Παράρτημα IV) τα περιεχόμενα της οποίας αντιπροσωπεύουν τομείς και κλάδους από έναν ευρύτατο ορίζοντα του ανθρώπινου επιστητού, από την ηλεκτροτεχνία ως τις τηλεπικοινωνίες και την πληροφορική, από την πυρηνική τεχνική ως τη ρομποτική, από την παιδαγωγική και τη γλωσσολογία ως τη γεωργία και την οικολογία.

Κρίνεται, λοιπόν, σκόπιμο το Συντονισμένο Πρόγραμμα να είναι κατ' αρχήν ανοιχτό ώστε να είναι δυνατό να περιλάβει κάθε κλάδο (επιστήμης, τέχνης και τεχνολογίας) από όπου θα εκδηλωθούν ανάγκες ελληνικής ορολογίας. Κατόπιν - αν παραστεί ανάγκη - θα αξιολογηθούν ενδεχομένως οι προτεραιότητες.

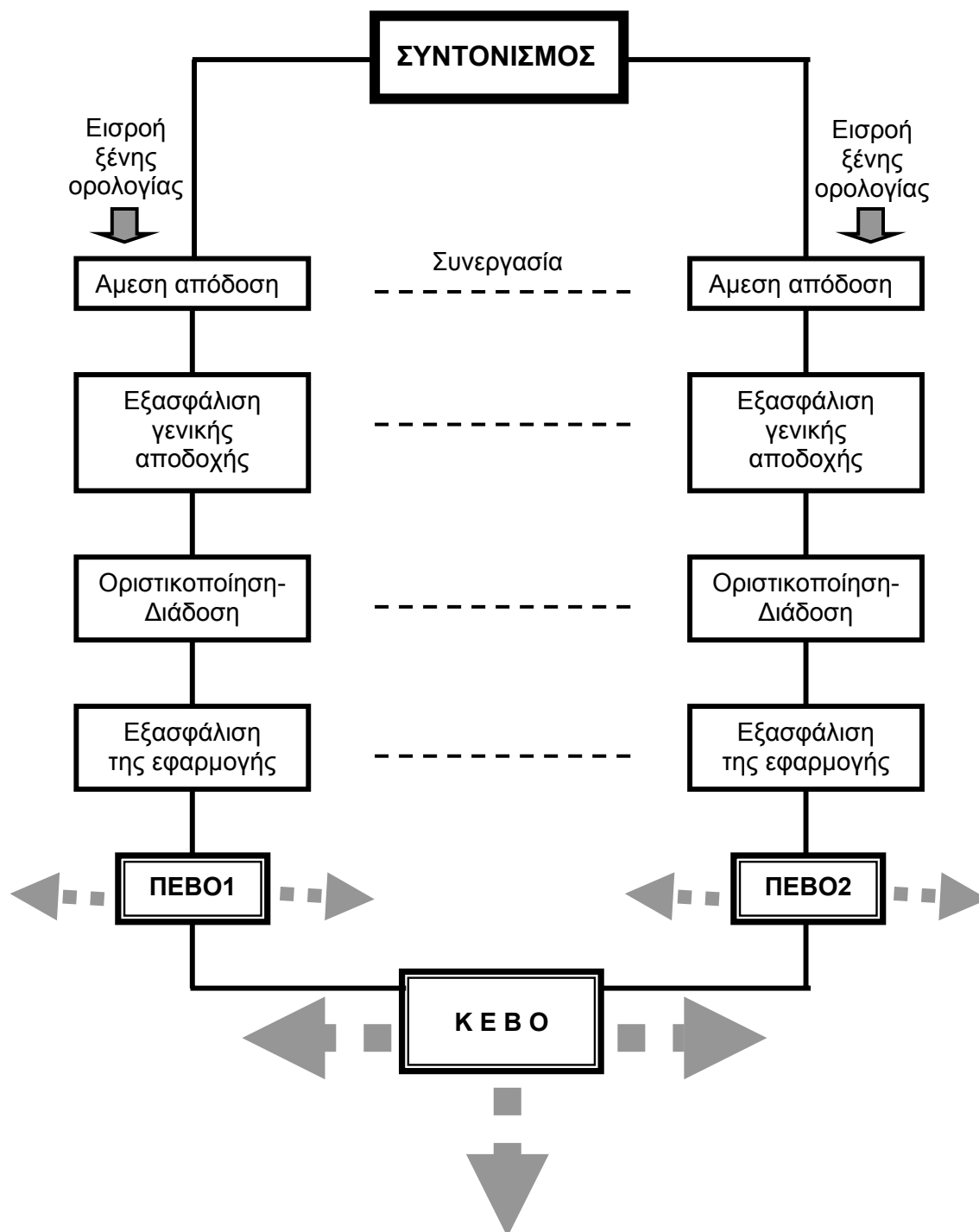
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Συντονισμένο Πρόγραμμα σκοπεύει:

- στον σχεδιασμό και προετοιμασία λειτουργίας ενός μόνιμου μηχανισμού για την έγκαιρη εκπόνηση, καθιέρωση και διάδοση ελληνικής ορολογίας αντίστοιχης προς την ξενόγλωσση ορολογία, και
- στη δημιουργία και διαχείριση μιας Κεντρικής Βάσης Ορολογίας (ΚΕΒΟ) στην οποία θα συρρέουν οι παραγόμενοι όροι κάθε κλάδου (επιστήμης, τέχνης, τεχνολογίας) από τις Περιφερειακές Βάσεις Ορολογίας (ΠΕΒΟ) των υπαρχόντων ή μελλοντικών ΟΕΚΟ, και η οποία
 - θα είναι σε διαρκή ετοιμότητα να εξυπηρετήσει κάθε φορέα ή ιδιώτη ενδιαφερόμενο για ελληνική ορολογία,
 - θα είναι διαθέσιμη για τη διενέργεια συγκριτικών μελετών ελληνικών και ξένων επιστημονικών όρων
 - θα είναι σε στενή επικοινωνία και συνεργασία με την Κοινοτική Βάση Ορολογίας EURODICAUTOM και με άλλες παρόμοιες βάσεις άλλων χωρών.

Ο πιο πάνω μηχανισμός, τον οποίον θα προετοιμάσει το Σ.Π. θα πραγματοποιηθεί μέσω της λειτουργίας ενός "Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας" (ΜΕΣΟ) που, σε γενικές γραμμές, θα εξασφαλίζει τον συντονισμό των εργασιών των υπαρχόντων ή μελλοντικών ΟΕΚΟ, και θα οδηγεί στην ομαλή ροή των διαδικασιών που φαίνονται στο Σχ.1.

ΠΕΒΟ: Περιφερειακή Βάση Ορολογίας

ΚΕΒΟ: Κεντρική Βάση Ορολογίας

Σχ.1 Η ροή της εκπόνησης ελληνικής ορολογίας μετά το πέρας του Συντονισμένου Προγράμματος

Οι επιμέρους στόχοι του Σ.Π. είναι:

- (1) Η συστηματική αρχειοθέτηση ελληνικών δόκιμων επιστημονικών όρων όλων των κλάδων,
- (2) Η διευκόλυνση αναζήτησης επιστημονικών όρων όλων των κλάδων από τα σημεία συγκέντρωσής τους,
- (3) Η διαμόρφωση συνθηκών συνεχούς παραγωγής των αναγκαίων επιστημονικών όρων στην ελληνική γλώσσα κατά γνωστικό αντικείμενο,
- (4) Η ανάπτυξη της συναίνεσης στη χρήση των παραγόμενων όρων από όλους τους ενδιαφερόμενους (χρήστες),
- (5) Η προώθηση της μορφολογικής εναρμόνισης των χρησιμοποιούμενων όρων,
- (6) Η δυνατότητα συγκριτικής μελέτης ελληνικών και ξένων επιστημονικών όρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Με βάση τους όρους εντολής της Ομάδας Εργασίας και λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις του Κεφ.1 αυτής εδώ της Εκθεσης, εισηγούμαστε τα παρακάτω θέματα και αντικείμενα του Συντονισμένου Προγράμματος.

3.1 Μελέτες υποστήριξης

- 3.1.1** Ιστορική μελέτη γύρω από το απώτερο παρελθόν του θέματος στην Ελλάδα (λ.χ. 2-3 αιώνες πίσω).
- 3.1.2** Βασικές γλωσσολογικές αρχές για τη θέσπιση όρων στην ελληνική γλώσσα (και γλωσσάριο σχετικό με τα είδη συλλογών όρων).
- 3.1.3** Πώς οργανώθηκαν άλλες χώρες σχετικά με το ίδιο θέμα.
- 3.1.4** Πώς οργανώθηκαν διεθνείς Οργανισμοί σχετικά με το ίδιο θέμα.
- 3.1.5** Μελέτη για τα αναγκαία ευρύτερα μέτρα για την ενθάρρυνση και ευόδωση της έγκαιρης θέσπισης ορολογίας από αρμόδιες πηγές.
- 3.1.6** Πώς θα ενθαρρύνουμε τη διάδοση και χρήση νεοπαγών ελληνικών όρων (γλωσσολογική, ψυχολογική και κοινωνιολογική μελέτη).
- 3.1.7** Σενάρια εθνικού συντονισμού του μείζονος πεδίου "Ελληνική Ορολογία" σε μόνιμη βάση μετά τη λήξη του Σ.Π.

3.2 Ανάπτυξη Κεντρικής Βάσης Ορολογίας (ΚΕΒΟ)

3.2.1 Σκοπός

- Υποδοχή, ταξινόμηση και αναδιανομή (πληροφόρηση) όρων κάθε προέλευσης.

- Αμφίδρομη σύνδεση με Eurodicautom και με άλλα ενδεχομένως διεθνή συστήματα.
- Εξυπηρέτηση του μελλοντικού θεσμού "Μόνιμο Εθνικό Σύστημα Ορολογίας" (ΜΕΣΟ), καθώς και των ενδιάμεσων αναγκών του Σ.Π.

3.2.2 Ιδιότητες

- Η ΚΕΒΟ πρέπει να είναι λογικά δομημένη, ευέλικτη δε και πρακτική στη χρήση της. Δεν συνιστάται η αγορά ενός έτοιμου λογισμικού για το σύνολο, πρέπει όμως να γίνει η βέλτιστη δυνατή χρήση διαθέσιμων στη διεθνή αγορά υπο-προγραμμάτων.

3.2.3 Διαδικασίες

Συνιστάται η ανάθεση της μελέτης σε τρεις φάσεις:

- α. Διερεύνηση αγοράς (διαθέσιμα προγράμματα, ακόμα και λογισμικά διαχείρισης, η μέχρι σήμερα χρήση τους, δυνατότητες, κόστος, προτάσεις).
- β. Ανάπτυξη της ΚΕΒΟ: Ανάπτυξη ίδιου γενικού λογισμικού και ενδεχόμενη ένταξη αγορασμένων υποπρογραμμάτων.
- γ. Εφαρμογές, δοκιμασία της ΚΕΒΟ, αποθήκευση/χρήση επιλεγμένων συλλογών. Τεχνική συμπαράσταση στο έργο αρ.3.3 του Σ.Π.

3.3 Επιλεκτική συγκέντρωση και αποθήκευση υλικού ορολογίας που έχει παραχθεί μέχρι σήμερα (λεξιλόγια, γλωσσάρια, λεξικά κτλ.).

Φάση Α: Βιβλιοθηκονομική συγκέντρωση, ταξινόμηση.

Φάση Β: Τροφοδότηση στην ΚΕΒΟ του έργου 3.2.3γ του Σ.Π.

3.4 Επιλεκτική εκπόνηση νέων έργων απόδοσης ορολογίας σε ορισμένους κλάδους.

Πλήρη έργα (σε στενούς τομείς) ή θεσμική υποστήριξη σχετικών παραγωγικών δραστηριοτήτων σε συλλογικά όργανα.

Οι σχετικές προτεραιότητες θα υπαγορευθούν από τις ανάγκες του Eurodicautom και από τις διαπιστώσεις του Κεφ.1 αυτής εδώ της Εκθεσης.

3.5 Έργα κριτικής εναρμόνισης διαθέσιμων "Συλλογών" για τον ίδιο γνωστικό τομέα

- α. Τροφοδότηση και επεξεργασία μέσω της ΚΕΒΟ (Έργο3.2.3γ του Σ.Π.). Απομόνωση αμφιλεγόμενων.

- β. Προτάσεις για τη λήψη αποφάσεων ή για παράθεση συνωνύμων (με αντίστοιχη πρόταση συναινετικών διαδικασιών που απαιτούνται).

3.6 Συστάσεις για τη διοργάνωση συλλογικών δραστηριοτήτων παραγωγής, διάδοσης και αποδοχής ορολογίας

- Προεργασία, συγκέντρωση υλικού.
- Ομάδες εργασίας, επιλογή μελών, μεθοδολογία δουλειάς.
- Διαδικασίες κυκλοφόρησης προτάσεων (διάλογος ομοτέχνων, δημόσιος διάλογος, δεοντολογία).

3.7 Έργα υποστήριξης της Ελληνικής Ορολογίας σε διεθνές επίπεδο.

(Εδώ περιλαμβάνονται και θέματα σχετικά με ομογενείς και ομόγλωσσους εκτός επικρατείας).

Εισηγούμαστε μια υβριδική εκτέλεση των έργων αυτών ως ακολούθως:

- **Έργα 3.1,3.2, 3.6:** Κυρίως με ανάθεση, δευτερευόντως δε με προκήρυξη
- **Έργα 3.3,3.4, 3.5,3.7:** Κυρίως με προκήρυξη, δευτερευόντως δε με ανάθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΣΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.1 Κατάλογος έργων του Συντονισμένου Προγράμματος

Με βάση λεπτομερείς προτάσεις των μελών της Ομάδας (βλ. Παράρτημα VI), συντάχθηκε ο επόμενος Πίνακας προτεινόμενων έργων, ο οποίος ακολουθεί τις προβλέψεις του Κεφ.3.

Οι τρόποι εκπόνησης αυτών των έργων είναι:

α. Αναθέσεις

- . Έργα στρατηγικής σημασίας (π.χ. ανάπτυξη λογισμικού)
- . Έργα υποστήριξης
- . Επιλεκτικώς, έργα παραγωγής συγκεκριμένων στόχων.

β. Προκήρυξη

Έργα που δεν έχουν τα χαρακτηριστικά της προηγούμενης κατηγορίας, και για τα οποία υπάρχουν στη χώρα μερικές παράλληλες δυνατότητες Ομάδων που θα μπορούσαν να τ' αναλάβουν.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ			
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΑΘΕΣΗ	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
1. ΜΕΛΕΤΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ			
1.1 Ιστορική μελέτη σχετικά με το απώτερο παρελθόν του θέματος στην Ελλάδα μέχρι σήμερα.	Α. Ιστορική αναδρομή, καταγραφή, μελέτη και σχολιασμός. Β. Λεπτομερής καταγραφή δραστηριοτήτων της τελευταίας 20ετίας.	-1 Γλωσσολόγος -1 Χημικός -1 Φυσικός -2 Μηχανικοί	+
1.2 Βασικές γλωσσολογικές αρχές για τη θέσπιση όρων στην Ελληνική γλώσσα.	Α. Διατύπωση γλωσσολογικών αρχών για την ελληνική Ορολογία. Β. Εκπόνηση βοηθήματος "Η παραγωγή και η σύνθεση στην υπηρεσία εκπόνησως Ελληνικής Ορολογίας και λεξικού συντομογραφιών της Ελληνικής γλώσσας".	-2 ή περισσότερα μέλη Οργάνων Εκπόνησης Ορολογίας (ΟΕΚΟ) - Λεξικογράφοι, Γλωσσολόγοι -1 Γλωσσολόγος -1 Τεχνικός (μέλος ΟΕΚΟ) -1 Ειδικός στην τυποποίηση όρων.	
1.3 Πώς οργανώθηκαν άλλες χώρες γύρω από το ίδιο θέμα.	Διερεύνηση του τρόπου οργάνωσης άλλων χωρών του κόσμου.	-5 μελής ομάδα	
1.4 Πώς οργανώθηκαν διεθνείς οργανισμοί σχετικά με το ίδιο θέμα.	Αποκατάσταση και ενίσχυση επαφής με INFOTERM και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Μεταφορά γνώσης.	-5 μελής ομάδα	
1.5 Μελέτη για τα αναγκαία ευρύτερα μέτρα για την ενθάρρυνση και ευδόωση της έγκαιρης θέσπισης Ορολογίας από αρμόδιες πηγές.	Α. Επισκόπηση χώρου. Εντοπισμός προβλημάτων. Διατύπωση λύσεων. Εθνικά θέματα.	-5 μελής ομάδα	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ			
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΑΘΕΣΗ	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
1.5 (συνέχεια)	Β. Επίλυση γλωσσολογικών-ορολογικών προβλημάτων.	-1 Γλωσσολόγος -2 Μηχανικοί -1 Φυσικός -1 Χημικός -1 Πληροφορικός-Γλωσσολόγος	
	Γ. Ανάπτυξη συστήματος ενιαίας ταξινόμησης της Ελληνικής Ορολογίας.	-1 από ΕΛΟΤ -1 από ΕΚΤ -2 από ΟΕΚΟ	
1.6 Μελέτη για την ενθάρρυνση χρήσης των Ελληνικών όρων (Γλωσσολογική-Ψυχολογική-Κοινωνιολογική)		+	+
1.7 Σενάρια εθνικού συντονισμού του μείζονος πεδίου "Ελληνική Ορολογία" σε μόνιμη βάση μετά τη λήξη του Σ.Π.	Μελέτη για την οργάνωση του Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας (ΜΕΣΟ).	-4 μέλς ομάδα από μέλη ΟΕΚΟ.	
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ : 20.500.000 δρχ. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ (ΑΝΑ ΕΡΓΟ) : 12 μήνες			
2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΟΓΙΣΜΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΒΑΣΕΩΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.	Σχεδιασμός Λογισμικού Επεξεργασίας Λεξικών.	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Τμήμα Πληροφορικής	
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ : 25.000.000 δρχ. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ : 24 μήνες			

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ			
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΑΘΕΣΗ	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
3. ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΠΑΡΑΧΘΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ.			
3.1 Βιβλιοθηκονομική συγκέντρωση, ταξινόμηση.	Δημιουργία και οργάνωση πλήρους βιβλιοθήκης Ορολογίας.		+
3.2 Τροφοδότηση της Β.Δ. του έργου αρ. 2.	Επιλεκτική συγκέντρωση και οργάνωση του υλικού και αποθήκευση στην Β.Δ.		(μετά τους πρώτους 24 μήνες).
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ : 8.000.000 δρχ. (ΣΥΝΟΛΙΚΑ) ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ : 12 μήνες (ΑΝΑ ΕΡΓΟ)			
4. ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΟΡΩΝ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ.			
Πλήρη έργα.	Α.Ελληνική απόδοση του διεθνούς προτύπου IEC 50 (726) - International Electrotechnical Vocabulary : Transmission lines and waveguides.		+
	Β.Επιλογή 10 "κρίσιμων" κλάδων και απόδοση 30.000 - 40.000 κατά κλάδο.		+

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ			
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΑΘΕΣΗ	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
Πλήρη έργα (συνέχεια)	Γ. Απόδοση στα Ελληνικά Μαθηματικών όρων και όρων της Νεώτερης Φυσικής.	Ακαδημία Αθηνών. Υπεύθυνος: Ν.Αρτεμιάδης (με κατάλληλη συνεργασία της ΕΜΕ και της ΕΕΦ).	
	Δ. Απόδοση στα Ελληνικά όρων της Νεώτερης Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Επιστημών.	Ακαδημία Αθηνών. Υπεύθυνος: Κ.Δεσποτόπουλος.	
	Ε. Συστηματική αποδελτίωση και γλωσσικός έλεγχος νεολογισμών ημερησίου τύπου.	Ακαδημία Αθηνών. Υπεύθυνος: Α.Βλάχος.	
	ΣΤ. Ειδικό λεξιλόγιο Αμυνας.	-5 μέλης ομάδα. Συνεργασία με ΓΕΕΘΑ.	
	Ζ. Ειδικό λεξιλόγιο Αθλητισμού.		+
	Η. Δημιουργία θησαυρού της Νέας Ελληνικής Γλώσσας.		(μετά το τέλος της δημιουργίας της Β.Δ.) με βάση τα πορίσματα της διερεύνησης αγοράς.
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	: 73.000.000 δρχ.		
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΕΡΓΩΝ	: 24 μήνες		

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ			
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΑΘΕΣΗ	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
5. ΕΡΓΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ.	Διατύπωση αρχών για την εναρμόνιση συλλογών.		+
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΟΥ 5: 5.000.000 ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ			
6. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΔΙΑΔΟΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.	ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΤΟΥ Σ.Π.		
7. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ.	Α.Μεταφορά ξένων θησαυρών στα Ελληνικά.		+
	Β.Θέματα Ορολογίας Ελληνοφώνων χωρών του Συμβουλίου της Ευρώπης.		+
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ : 16.000.000 δρχ. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ (ΑΝΑ ΕΡΓΟ) : 24 μήνες.			

4.2 Εκτιμώμενο κόστος

Παρ' όλο που η φύση των αντικειμένων αυτών δεν επιτρέπει μια αιτιολογημένη κοστολόγηση, η Ομάδα έκαμε μια πρώτη χοντρική εκτίμηση κόστους ανά περιοχή έργων και μνημονεύει στον προηγούμενο Πίνακα (βλ τελευταία γραμμή κάθε περιοχής έργων). Στο κόστος αυτό πρέπει να προστεθεί και το κόστος διαχειρισμού του Σ.Π. (περιλαμβανομένων και των αμοιβών επιτροπών Εποπτείας, Κρίσεως κτλ.). Το τελευταίο θα προκύψει από σχετική λεπτομερή διαπραγμάτευση της ΓΓΕΤ με τον υποψήφιο φορέα. Πάντως, προς το παρόν, εκτιμάται δαπάνη όχι μεγαλύτερη από 40 εκ. δρχ.. Ετσι το συνολικό κόστος του Σ.Π. εκτιμήθηκε σε 200 εκ. δρχ.

4.3 Ανάπτυξη Κεντρικής Βάσης Δεδομένων

Η βασικότερη ίσως προϋπόθεση για την επιτυχία του Σ.Π. είναι η προετοιμασία, ανάπτυξη και εγκατάσταση της Κεντρικής Βάσης Ορολογίας (ΚΕΒΟ). Για τον σκοπό αυτόν, συνιστάται άμεση προτεραιότητα:

- στην επιλογή του φορέα που θα υποδεχθεί την ΚΕΒΟ (Εύλογος φορέας υποδοχής είναι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης)
- στην ανάθεση των αντίστοιχων έργων σύμφωνα με την ανάλυση της § 3.2.3 (βλέπε και § 5.2).

4.4 Τρόπος υποβολής προτάσεων

Η ΓΓΕΤ ή, κατά περίπτωση, ο Φορέας Διαχειρισμού του Σ.Π., θα χρειαστεί να προετοιμάσουν τις σχετικές συμβάσεις έργων:

4.4.1 Αναθέσεις

- α. Επιλογή σύνθεσης των αντίστοιχων Ομάδων (βλ. και προτάσεις στο Παράρτημα VI).
- β. Πρόσκληση προς την κάθε Ομάδα να υποβάλει λεπτομερή πρόταση, ακολουθώντας τα έντυπα υποβολής λ.χ. του ΠΕΝΕΔ (περιλαμβάνεται και προϋπολογισμός).
- γ. Κρίση μέσω αρμόδιας Επιτροπής Κρίσης.
- δ. Διαπραγμάτευση.
- ε. Σύμβαση.

4.4.2 Προκήρυξη

- α. Λεπτομερής περιγραφή του αντικειμένου (βλ. Κεφ.3) σε δημόσια προκήρυξη.
- β. Όπως στις §§ 4.2.1γ, δ και ε.

4.5 Ο Διαχειρισμός του Συντονισμένου Προγράμματος

Για την περίπτωση που η ΓΓΕΤ δεν μπορεί να αναλάβει τον διαχειρισμό του Προγράμματος, διατυπώθηκαν στην Ομάδα γνώμες γύρω από το θέμα πιθανών εξωτερικών Διαχειριστών

του Σ.Π.

Ετσι, λ.χ. διατυπώθηκε η άποψη ότι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, μόνο του ή σε συνεργασία με άλλους φορείς (λ.χ. ΕΛΟΤ) θα ήταν ένας πράγματι αρμόδιος Φορέας για την όλη διακίνηση του Σ.Π.

Για τον ίδιο σκοπό, ο ΕΛΟΤ (δια του Εντεταλμένου Συμβούλου του) διατύπωσε το ενδιαφέρον του να αναλάβει αυτόν τον Διαχειρισμό (βλ. Παράρτημα VII), έχοντας την σχετική πείρα από ΜΟΠ κτλ.

Για τον ίδιο σκοπό υποβλήθηκε μια πλήρης πρόταση από το ΚΟΕ (με την επιστημονική συνεργασία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου) που παρατίθεται στο Παράρτημα VII.

Για την επιλογή του κατάλληλου Φορέα Διαχειρισμού από την ΓΓΕΤ, η Ομάδα παραθέτει εδώ μερικά αναγκαία χαρακτηριστικά του φορέα αυτού:

- Προγενέστερη πείρα διαχειρισμού προγραμμάτων.
- Ανεξαρτησία από Δημόσιο Λογιστικό.
- Δυνατότητες εξυπηρέτησης των οικονομικών διαδικασιών και των διαδικασιών κρίσης των προτάσεων.

Η ΓΓΕΤ μπορεί να εποπτεύσει και την εκτέλεση του Σ.Π. μέσω μιας κατάλληλης Επιτροπής Εποπτείας.

4.6 Πηγές χρηματοδότησης

Ως πιθανές πηγές χρηματοδότησης του Σ.Π. αναφέρονται οι παρακάτω φορείς ή Προγράμματα:

- ΓΓΕΤ
- ΜΟΠ
- CETIL
- EUDISED
- DELTA (Πρόγραμμα ΕΟΚ)
- COMETT (" ")
- LINGUA (" ")
- UNESCO (Προϋπολογισμός ορολογίας)
- CDIST (ΕΟΚ)
- CCDM (Συμβούλιο της Ευρώπης)
- Ομάδα γλωσσικού συντονισμού (Συμβούλιο της Ευρώπης)

Η ΓΓΕΤ και ο Φορέας Διαχειρισμού του Σ.Π. θα χρειασθεί να διερευνήσουν συστηματικότερα τις αντίστοιχες δυνατότητες και προϋποθέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Η πορεία που θα πρέπει να ακολουθηθεί κατά την εκτέλεση του Σ.Π. καθορίζεται σε τούτο το κεφάλαιο με βάση τα ακόλουθα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να οδηγηθούμε στα επιθυμητά αποτελέσματα. Δηλαδή

- τον σκοπό του Προγράμματος, τους επιμέρους στόχους του(Κεφ.2), τις προτεραιότητές του και γενικά όλα τα δεδομένα και τα ζητούμενά του,
- τους πόρους που πρέπει να εξασφαλισθούν και
- τα εργαλεία και τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθούν για τη διεξαγωγή του Σ.Π και την μετέπειτα πορεία.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, καθορίζονται οι διαδοχικές φάσεις στις οποίες θα αναλυθεί το πρόγραμμα.

5.1 Προτεραιότητες θεμάτων

Ο σκοπός και οι στόχοι του Σ.Π. αναλύθηκαν στο Κεφ.2..

Είναι φανερό ότι πρώτης προτεραιότητας ενέργεια είναι η διεξοδική διερεύνηση της υπάρχουσας κατάστασης - στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό - και η συγκέντρωση όσο το δυνατό περισσότερων συναφών πληροφοριών και στοιχείων. Τα πορίσματα αυτής της εργασίας θα είναι ο γνώμονας για τη φύση, την έκταση και τις δυνατότητες του ΜΕΣΟ.

Πρώτης προτεραιότητας είναι επίσης - και πρέπει να αντιμετωπισθεί παράλληλα με τη διερεύνηση της υπάρχουσας κατάστασης - το έργο γλωσσολογικής υποστήριξης. Τα πορίσματα του έργου αυτού θα είναι συγκεκριμένα εργαλεία για τα ΟΕΚΟ που θα συμμετάσχουν στο παραγωγικό μέρος του Σ.Π., η δε εφαρμογή τους θα συνιστάται με όσο γίνεται περισσότερη έμφαση.

Δεύτερης, χρονικώς, προτεραιότητας εργασία - με την έννοια ότι της είναι απαραίτητα τα πορίσματα των δύο προηγούμενων - είναι η ανάπτυξη του αναγκαίου λογισμικού και η κοινή οργάνωση της ΚΕΒΟ και των ΠΕΒΟ, ώστε να είναι απρόσκοπτη η ροή από και προς την ΚΕΒΟ και τις ΠΕΒΟ.

Τέλος, το παραγωγικό μέρος θα περιλαμβάνει ορισμένες εργασίες εκπόνησης συλλογών ορολογίας. Προβλέπεται η υποβολή των σχετικών προτάσεων, η μελέτη τους και ο καθορισμός προτεραιοτήτων από καθ' ύλην αρμόδια ΟΕΚΟ και όχι από μεμονωμένα άτομα. Η όλη διαδικασία θα πρέπει να ενθαρρύνει και να διευκολύνει τη δημιουργία και νέων ΟΕΚΟ σε τομείς όπου δεν υπάρχουν, με τη δημιουργία σοβαρών κινήτρων για μια τόσο σοβαρή εργασία όπως είναι η εκπόνηση ορολογίας.

Η εξέλιξη λοιπόν του Σ.Π. θα πρέπει να καλύπτει τα τρία κύρια μέρη του:

- το Αναγνωριστικό Μέρος
- το Υποστηρικτικό/Μελετητικό Μέρος
- το Παραγωγικό Μέρος

και να περιλαμβάνει τη φάση δοκιμαστικής λειτουργίας του ΜΕΣΟ.

Η περάτωση του Σ.Π. θα πρέπει να συμπίπτει με την έναρξη της κανονικής λειτουργίας του ΜΕΣΟ.

5.2 Φάσεις του Προγράμματος

Φάση Α

- A1:** Διερεύνηση της σημερινής κατάστασης/συγκέντρωση πληροφοριών και στοιχείων για παρόμοιες προσπάθειες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- A2:** Διερεύνηση και διαμόρφωση βασικών γλωσσολογικών αρχών για τη θέσπιση όρων στην ελληνική γλώσσα
- A3:** Διερεύνηση και συγκέντρωση στοιχείων για το διατιθέμενο λογισμικό (software) και υλικό (hardware) των κατάλληλων τραπεζών πληροφοριών (data banks) - Εργασίες § 3.2.3α
- A4:** Σχεδιασμός αναλυτικού προγράμματος και προϋπολογισμού ενεργειών για την προώθηση και ολοκλήρωση του προγράμματος.

Φάση Β

- B1:** Μελέτη και ανάπτυξη της ΚΕΒΟ (Εργασίες § 3.2.3.β) και κατεύθυνση της οργάνωσης των ΠΕΒΟ σε περιβάλλον συμβατό με την ΚΕΒΟ
- B2:** Βιβλιοθηκονομική συγκέντρωση και ταξινόμηση υλικού ορολογίας που έχει παραχθεί μέχρι σήμερα (Εργασία § 3.3 Φάση Α)
- B3:** Ανάλυση και εκπόνηση νέων έργων απόδοσης όρων (Εργασίες §§ 3.4 και 3.7)
- B4:** Μελέτη για την οργάνωση και τη λειτουργία του ΜΕΣΟ (Εργασία § 3.1.7) - Συστάσεις για την επιλογή ή δημιουργία του φορέα λειτουργίας του ΜΕΣΟ

Φάση Γ

- Γ1:** Δοκιμαστική λειτουργία της ΚΕΒΟ - Τροφοδότηση με επιλεγμένες συλλογές ορολογίας - Συνεργασία με ΠΕΒΟ
- Γ2:** Εισαγωγή του υλικού της φάσης Β2 και της φάσης Β3 στην ΚΕΒΟ
- Γ3:** Πραγμάτωση της μελέτης Β4 - Εναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας του ΜΕΣΟ

Φάση Δ

- Δ1:** Γενικός απολογισμός του Σ.Π. από τον Φορέα Διαχειρισμού
- Δ2:** Διοργάνωση Πανελληνίου Συνεδρίου - Παρουσίαση των αποτελεσμάτων - Εναρξη της κανονικής λειτουργίας του ΜΕΣΟ

5.3 Γενικά χαρακτηριστικά του ΜΕΣΟ

Παρ' όλο που το αντικείμενο αυτό αποτελεί χωριστό έργο του Σ.Π., είναι σκόπιμο να περιγραφούν εδώ μερικά αναγκαία χαρακτηριστικά του Μόνιμου Εθνικού Συστήματος

Ορολογίας. Το ΜΕΣΟ θα πρέπει:

- α. Να σέβεται, ως ένα βαθμό, την αυτοτέλεια και αυτονομία κάθε ΟΕΚΟ που θα ενταχθεί από την αρχή σ' αυτό ή θα δημιουργηθεί μελλοντικά.
- β. Να διαθέτει ένα ανώτατο κεντρικό συντονιστικό τεχνικό όργανο, π.χ. από εκπροσώπους των κυριότερων - ή και όλων - των ενδιαφερόμενων ΟΕΚΟ, που θα είναι ο θεματοφύλακας των διαδικασιών και λειτουργιών του ΜΕΣΟ, και του οποίου οι αποφάσεις θα εκτελούνται χωρίς την ανάγκη έγκρισης από υπερκείμενο όργανο.
- γ. Να λειτουργεί ως ανεξάρτητο σύστημα με την ευθύνη κάποιου κατάλληλου υπάρχοντος ή νέου φορέα (φορέας λειτουργίας), σύμφωνα με δικό του Διοικητικό, Τεχνικό και Οικονομικό Κανονισμό και Προϋπολογισμό, επιχορηγούμενο από το Κράτος και, ει δυνατόν, από άλλες μόνιμες πηγές.
- δ. Να διασφαλίζει τη λειτουργία διαφανών διαδικασιών, στις οποίες κυρίαρχες έννοιες θα είναι η "αφειδής διάχυση της πληροφορίας", η "συναίνεση", η "συνεργασία" και η "αμοιβαία αναγνώριση".
- ε. Να σέβεται το έργο των ειδικών κατά γνωστικό αντικείμενο, και να απέχει από ενέργειες που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως άμεση ή έμμεση πίεση στη διαμόρφωση των όρων.
- ζ. Να προστατεύει τα πνευματικά δικαιώματα για το "προϊόν" του κάθε ΟΕΚΟ μέλους του, του οποίου προϊόντος θα έχει την αποκλειστική "εκμετάλλευση".

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ομάδα ευχαριστεί την ΓΓΕΤ για την πρωτοβουλία γύρω απ' το εθνικό ζήτημα της Ορολογίας, υποβάλλει δε την άποψη ότι, μετά από πολλαπλές γενναίες αλλ' ασυντόνιστες προσπάθειες, απαιτείται τώρα μια σύντομη και επείγουσα ολοκλήρωση των σχετικών προσπαθειών μέσω του Συντονισμένου Προγράμματος που αναλύθηκε σ' αυτήν εδώ την εργασία.

Ελπίζεται δε ότι μετά τη διάρκεια αυτού του Σ.Π. θα έχουν ωριμάσει οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία του Μόνιμου Εθνικού Συστήματος Ορολογίας.

Ενόψει της σημασίας του θέματος, η Ομάδα θεωρεί ότι δικαιολογείται η επείγουσα προώθησή του σε πρώτη προτεραιότητα .

Εκφράζονται ευχαριστίες προς την κυρία Μ. Τζουμέρκα της ΓΓΕΤ για την τεχνική συνεργασία για την παρουσίαση αυτής εδώ της εκθέσεως.

**Δεν περιλαμβάνονται οι 150 σελίδες
των Παραρτημάτων**